Hayat

No. 109
7 KASIM 1958
100 KURUŞ

Bu sayıda :

Büyük Ata'nın son günleri ve tarihî cenaze törenine ait fotoğraflar

Kibar erkekler için asil bir losyon...

Muhitinde alâka celbeden "havalı„ erkekler giyimlerine, hal ve tavırlarına hususi ihtimam gösteren kimselerdir... İşte Aqua Velva bu gibi titiz ve asil tavırlı erkeklerin kullandıkları dünyanın en muteber traş losyonudur.

Aqua Velva

PARKER

Quink

Dolma kaleminizi yazarken temizler

PARKER QUINK, DOLMA KALEMİNİZİ KORUYAN VE ÖMRÜNÜ UZATAN SİHİRLİ SOLV-X MADDESİNİ İHTİVA EDEN YEGÂNE MÜREKKEPTİR.

Seviniyorum!

Artık diğer ev işlerine daha fazla zaman ayırabiliyorum.

TAMEK in lezzet ve nefaseti herkesçe takdir edilen mamûlleri mutfakta harcadığım zamanı asgariye indirdi.

TAMEK KONSERVELERİ

GALİP

Hayat

BELINDA LEE
(Fotoğraf : J. A. Rank)

HAFTALIK MECMUA

7 KASIM 1958

FİATI : 100 KURUŞ

YIL: 3 CİLT: 5 SAYI: 109

SAHİBİ : ŞEVKET RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HİKMET FERİDUN ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI
REDAKSİYON :
SADUN ALTUNA
HİKMET ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
FIRUZ AŞKIN
AYHAN ERER
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
REKLÂM İÇİN :
Kararname gereğince, Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.
HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone — âdi posta ücreti dahil — 75 T.L. dir. Abone olmak istiyenler bu meblâğın karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını T.C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

Okuyucularımızla Hasbıhal

Kıymetli okuyucularından gördüğü yakın alâka ve sevgi sayesinde kısa zamanda Türkiye'nin en büyük mecmuası olmak mevkiine yükselen Hayat mecmuası, yalnız memleketimizde değil, dünyanın her tarafında Türk mecmuacılığını Avrupalı benzerleri seviyesinde temsil etmenin ağır mesuliyetini takdir eden bir vazife duygusiyle çalışmaktadır. Bu duygunun icabı olarak **Hayat mecmuasını daha güzelleştirmek, daha olgunlaştırmak ve okuyucularımıza daha faydalı hale getirmek için** gerekli olan hiçbir fedakârlıktan çekinmiyoruz. Hayat mecmuası daha şimdiden büyük bir gazetenin yazı işleri heyeti, aynı zamanda yerli ve yabancı mütehassıslardan mürekkep kalabalık bir teknisyen kadrosiyle vazifesini ifa etmektedir.

Buna rağmen çok iyi biliyoruz ki, okuyucularımıza karşı tam bir Avrupa mecmuası ölçülerinde hizmet etmek, bilhassa Türk okuyucularını yabancı mecmualar aramaktan müstağni kılacak bir seviyeye ulaşmak için yapmamız lâzım gelen daha çok şeyler vardır.

Kendimize seçtiğimiz bu ileri hedefe doğru yürümek istedikçe, kıymetli okuyucularımızın da çok iyi takdir edecekleri gibi, masraflarımız artmakta, **okuyucularımızı memnun edecek röportajları satın almak, memlekette ve dünyada en mühim hâdiselerin cereyan ettiği yerlere hususi muharrir ve fotoğrafçı ekipleri göndermek,** fiatları yükselen kâğıt, mürekkep, film ve sair tabı malzemesini tedarik etmek, Hayat mecmuasının fiatı 100 kuruşta kaldıkça, günden güne zorlaşmaktadır.

Fiatı arttırmamaya uzun zamandan beri çalışmamıza rağmen, yukarıda ancak bir kısmına işaret ettiğimiz masrafları bir dereceye kadar karşılamak ve mecmuanızı size **yine 32 sahife, fakat daha dolgun ve güzel bir hüviyet içinde** sunmaya devam edebilmek için, gelecek sayımızdan itibaren Hayat mecmuasının fiatını **125 kuruşa** çıkarmak mecburiyetinde kalıyoruz.

Şunu da hemen söyleyelim ki, fiatına ilâve ettiğimiz bu 25 kuruşla da Hayat mecmuası, pek çok olan ilân sahifeleri hariç, bizim gibi okuyucularına 27 - 28 sahife metin veren, **tifdruk sistemiyle basılmış Avrupa mecmualarının da en ucuzu** olarak kalmaktadır.

Haftada 25 kuruştan ibaret olan bu cüz'i artışın sevgili okuyucularımızın malî kudretlerine fazla bir tesir icra etmiyeceğine inanırken, bu fedakârlıklariyle bize **daha güzel bir mecmua hazırlamak imkânını bahşedeceklerini ve fazla olarak ödedikleri farkın bu suretle yine kendilerine avdet edeceğinden emin olmalarını** okuyucularımızdan rica ederiz.

Teşekkürlerimiz ve en derin saygılarımızla

Hayat

Orta Doğu'nun En Büyük Hastanesi

Orta Doğu ve Balkanların en büyük hastanesi Samatya'da inşa edilmektedir. İşçi Sigortaları Kurumu tarafından yapılmakta olan İşçi Hastanesi 560 yataklı olacaktır. 24 bin metrekarelik bir saha üzerinde (T) şeklinde inşa edilen hastane 8 katlıdır. 780 odası, 6 ameliyathanesi, ilkyardım, morg, poliklinik kısımları vardır. Hastanede, 2 si hasta taşımak için olmak üzere 12 asansör bulunmaktadır. İnşaata 1956 yılının mayıs ayında başlanmıştır. 10 milyon liraya malolacak hastane 1958 yılı ocak ayında açılacaktır. İnşa atta 1300 ton demir, 4200 ton çimento kullanılmıştır. Bu malzeme ile beşer katlı 200 apartman yapılabilir. İnşası bitince, İstanbul'un muhtelif yerlerine dağılmış olan İşçi Sigortaları Hastaneleri bir çatı altında birleşmiş olacaktır. Hastanenin en büyük özelliği, her yatakta bir kulaklıklı radyo bulunmasıdır. Hastalar kimseyi rahatsız etmeden radyo dinleyebileceklerdir.

TÜRKİYE: 1
BELÇİKA: 1

Millî takımımız 26 ekimde Brüksel'de Belçika ile yaptığı maçta 1 - 1 berabere kaldı. Ama, bu maçın ilerisi için yarattığı iyimserlik uzun sürmemiş, takımımız Bükreş'te 3 - 0 mağlup olmuştur. Aşağıda mevsimin ilk millî maçı olan Türkiye - Belçika karşılaşmasına ait fotoğraflar veriyoruz.

1958/1959 futbol mevsiminin ilk karşılaşmasını Brüksel'de Belçika'ya karşı oynıyan millî takımımız bu maçı 1 - 1 bitirmeğe muvaffak oldu. Avrupa'nın en istikrarsız takımlarından biri olup birçok muvaffakıyetli neticeler elde eden ve Kırmızı Şeytanlar adı verilen Belçika karşısına takımımız fotoğrafta görüldüğü gibi çıktı. (Soldan sağa doğru) Lefter, Naci, Özcan, Kadri, Hilmi, Can, Mustafa, Ismail, Ahmet, Basri, Metin. Bu maçın ikinci devresinde 1 - 0 mağlûp duruma düşen takımımız 77 nci dakikada Can'ın verdiği pası Metin'in burada görüldüğü gibi gole çevirmesiyle beraberliği temin etti. Oyun bundan sonra takımımızın baskısı altında cereyan etti.

Belçikalıların en iyi ve bize golü atan oyuncuları sağaçık Pieters'di. Yukarıdaki fotoğrafta soliçimiz Kadri'yi Pieters'in bir akınını kesmeğe çalışırken görüyorsunuz. Rakîplerimizin bizim takımda en çok korktukları oyuncu Lefter'di. Soldaki fotoğraf Brüksel'de oynanan bu maçta takım kaptanlığını yapan sağiçimiz Lefter'i, Belçika takımının en cüsseli oyuncusu olan santrhaf Storme'u atlatmağa çalışırken gösteriyor.

Şimdiye kadar B ve Genç millî takım maçlarında kalemizi muvaffakıyetle koruyan ve halen en formda kalecimiz Özcan, Turgay'ın rahatsızlanması üzerine Belçika'ya karşı A takımında ilk defa olarak yer almış oldu. Yaşı henüz 20 yi geçmemiş bulunan Özcan bu maçta mevkalâde bir oyun çıkartarak yabancıların da takdirini kazandı. Aşağıdaki fotoğrafta Özcan'ın yaptığı kurtarışlardan birini görüyorsunuz.

Milli takımımızda Belçika'ya karşı sağaçık olarak yer alan Hilmi, bu maçta pek parlak oyun oynamamakla beraber, rakip kaleye sık sık tehlikeli oldu. Resimde iki Belçika müdafii Hilmi'yi durdurmağa çalışırken görülüyor.

Sohbet KÖŞESİ

HAYAT ARKADAŞI SEÇERKEN

HAYATTA en güç işlerden biri seçmektir. İstikbalimizi ancak seçmekte göstereceğimiz dikkat ve isabet sayesinde emniyet altına alabilir, aradığımız saadete, eğer ulaşmak istiyorsak, bu yoldan ulaşabiliriz. Daima ve daima iyiyi, doğruyu ve güzeli seçmek mecburiyetinde olduğumuzu bir an göz önüne getirecek olursanız seçmenin hayatımızı değiştirmekte ne mühim rolü olduğunu, daha iyi anlarsınız.

Güzel şeyler arasında en güzelini seçmek, yürümemiz gereken yollardan en doğru olanını seçmek, bir meslek beğenmek zarureti belirdiği zaman başarabilmek iktidarında olduğumuz mesleği ayırdetmek, nihayet bir hayat arkadaşı seçeceğimiz zaman da bizi mesut edecek olanı pek çok örnekler arasında bulup çıkarmak elbette kolay işlerden değildir. Zaten hayatta kolay olan ne var! Gözümüze pek kolaymış gibi görünen öyle işlerle karşılaşıyoruz ki, sırf ehemmiyet vermediğimiz için en büyük zorlukları bize onlar çıkarıyor.

Bu haftaki sohbetimizin mevzuunu bana yine, okuyucularımdan birinin gönderdiği bir mektup ilham etti. Hayat arkadaşı seçmekte müşkülâta uğrayan bir okuyucum karşısına çıkan üç hanımdan hangisini seçmesinin doğru olacağını benden sormaktadır. Verdiği malûmata göre, bu üç hanımdan biri öğretmen, biri terzi, biri de ebe imiş. Hepsini aynı derecede beğeniyormuş. Arkadaşlarına danışıyorsa da hiçbiri aynı namzet üzerinde birleşemiyormuş. Bu yüzden beni hakem tâyin ettiğini, ne dersem onu yapacağını söylüyor.

Hayat arkadaşını seçmekte müşkülâta uğrayan sevgili okuyucumun hakkımda gösterdiği itimada teşekkür ederim. Fakat ben bu mektuba göz gezdirirken, okuyucumun hayat arkadaşı olarak seçmek istediği üç namzedin yalnız mesleklerine dikkat ettiğini seziyorum. Kendisinin «Eşim öğretmen mi olsun, terzi mi olsun, ebe mi olsun?» der gibi bir hali vardır. Eğer yalnız buna ehemmiyet veriyorsa o zaman hangisinin kazancı daha yüksekse onu seçmesi icabeder. İcabeder ama mesut olur mu onu kimse temin edemez.

Kendilerine hayat arkadaşı seçmek isteyen bazı kızlarımızın da mutlaka mühendis, doktor, zengin tüccar aradıklarını bilirsiniz. Ararlar ve bazan da bulurlar ama evlilikte mesut olamıyanların çoğu da bunların arasından çıkar. Çünkü her şeyden evvel bir insanla evlenmeleri lâzımgeldiğini unutup parlak bir meslekle veya dolgun bir cüzdanla evlenmiye kalkışmışlardır. Halbuki ne parlak bir meslek, ne de dolgun bir cüzdan evlilikte saadet temin edebilir. Onun için kendimize hayat arkadaşı seçerken karşımıza çıkanların meslek lerini bir tarafa bırakıp onların iyi insan vasıflarını, mânevi meziyetlerini, üstünlüklerini görmeğe çalışmalıyız. Evlilikte aradığımız saadetin müjdecileri sadece bunlardır.

ŞEVKET RADO

MEDİHA DEMİRKIRAN

Bundan 15 yıl önce atlı bir genç kız her gün aynı saatte Taksim meydanından geçerdi. Bu atlı kız, son yıllarda «Sahneyi dolduran sanatkâr» unvanını alan Mediha Demirkıran'dı.

KUTLU DURAK, TEPEBAŞI — *Mediha Demirkıran ilk defa Tepebaşı Komedi Tiyatrosu'nda bir topluluk önünde okumuştu. Şimdi yine Tepebaşı'nda bir gazinoda konser veriyor. «Tepebaşı benim için kutlu bir duraktır» diyor.*

1952 yılının bir temmuz akşamı saat 20 den sonra Ankara Radyosu'na telefon edenler, 10520 numaralı telefonun durmadan «meşgul» işareti verdiğini duydular. 10520 numarayı bir daha, bir daha çevirdiler. Hâlâ meşguldü. Yoksa Radyoevinin telefonu bozuk muydu? Radyoevinde işleri, eşleri, dostları olanlar «arıza»yı açtılar, «10520 numaralı telefon bozuk mu?» diye sordular. Bozuk değildi. O akşam santraldaki kızlara bu soru öyle çok soruldu ki, sonunda kızlar bile merak ettiler. Araya girdiler, sordular. Radyoevindeki bir ilgili şu cevabı verdi: «Radyoda bir genç ses sanatkârının konseri vardı. Sesi çok beğenilmiş. Herkes onu soruyor, onunla bir çift lâf etmek istiyor. Bu yüzden telefonlarımız meşgul!» Santraldaki kızlar bu genç sanatkârın adını da öğrenmişlerdi. Artık «telefon bozuk mu?...» diye soranlara, genç kızlar şu cevabı veriyorlardı: «Bozuk değil efendim, radyonun genç ses sanatkârlarından Mediha Demirkıran telefonla konuşuyor!...»

■

Hayat ekibi genç ses sanatkârlarından Mediha Demirkıran'ı evinde «21 Puvan - Bilgi yarışını» dinlerken buldu. Sanatkâr, «Sualli - Cevaplı» programları sevdiğini söyledikten sonra:

— Cevap vermeyi çok severim, dedi. Fatih Cumhuriyet Kız Lisesinde öğrenciyken, öğretmenlerim soru sorsunlar diye gözlerinin içine bakardım. Tarih öğretmeni bir gün beni derse kaldırmıştı. Önce yaşımı sordu, «13» dedim. «Öyleyse sana 13 soru soracağım, yaşına, başına uygun olsun» dedi. O gün tam 13 soru sordu.

— Şimdi kaç yaşındasınız?...

— 29 a yeni bastım.

— Size tam 29 soru soracağız. İlk sorumuz şu: Ses sanatkârı olmasaydınız, hangi mesleği seçerdiniz?...

— Gönüllü hemşire olurdum.

— Hayatınızın ilgi çekici bir yanı var mı?...

— Aklıma gelen, başıma gelir.

— Dünyaya ikinci gelişte ne olmak isterdiniz?...

— Erkek. Erkeklik çok kolay!...

— Sporu sever misiniz?...

— Tabiî... Bilhasa futbolu. Hiçbir maçı kaçırmam.

— Hangi kulübü tutarsınız?

— Galatasaray - Fener karması. Çünkü ilk seyrettiğim maç, Galatasaray - Fener karması ile bir yabancı takım arasındaydı.

— En beğendiğiniz futbolcu?...

— Turgay...

— Futbol kaidelerini bilir misiniz?..

— Bir golü, bir de avutu bilirim.

— Spor denince aklınıza yalnız futbol mu gelir?...

— Hayır, ata binmeyi de severim. Küçükken ata çok bindim. Eniştem forslu bir subaydı. Onun cins atına biner, Silâhtarağa'dan Taksim'e kadar gelirdim. Taksim Meydanı'ndan at üzerinde belki 50 defa geçtim.

— Aşk nedir?...

— Büyük ve meşhur insanlara âşık olanlar için «baş ağrısı», göz doktoru sevenler için «ilk göz ağrısı», sevgilisi diş doktoru olanlar için «diş ağrısı»,

EV HAYATI — *1929 yılında bir teknisyenin kızı olarak Silâhtarağa'da doğan Mediha Demirkıran, tanınmış tacirlerden İhsan Ünal ile evlidir. İlk kocasından 9 yaşında Oktay adlı bir çocuğu vardır. Geçen ay çocuğunu sünnet ettirmiş, ilk mürüvvetini görmüştür. Mediha Demirkıran ev işlerini çok sever «Yemek pişirmek, ortalık süpürmek ev kadınının vazifesidir. Ben 10 dan 18 e kadar evimin kadınıyım. Ev işi yaparım, kocamla dertleştirim, çocuğumu severim. Ancak 18 den sonra sahne hayatım başlar» diyor. Resimlerde, Mediha Demirkıran Ünal evinde dinlenirken, eşi ve çocuğuyla birlikte görülüyor.*

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN — FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

dengini bulanlar için «kalb ağrısı» dır.

— Size mektupla ilân-ı aşk eden oldu mu ?...

— Çoook !... Hele bir tanesi çok enteresan. Uçakla İzmir'e giderken sesimi telsizden dinlemiş. Havada âşık olmuş bana... Mektup şöyle : «Çanakkale - İstanbul arası tayyarede ve telsiz memurunun lûtfettiği âhizede duyduğum sese hitap :

Semavatta duydum lâhutî sesini
Ilık ılık içtim tatlı nefesini
Uzun bir boy bir endam gıcıklayıcı bir nidâ
Bu centilmen kadında var hem pozisyon ve eda
Daha nice sözüm var söylemeğe dil ister
Ey güzeller güzeli fakire bir az iltifat göster.

Sol gözünün beyazı benli bir hayranın.»

— Şiir yazar mısınız ?...

— Bekârlık günlerimde yazdım. Ne de olsa, «genç kızlık» hülyaları insanı şair yapıyor !...

— Gelecek için ne düşünüyorsunuz ?

— İhtiyarlamak, torun sahibi olmak !

— Uğura, fala inanır mısınız ?

— «Nal» ın uğur getirdiğine inancım sonsuzdur.

— Bestecilerden kimi beğenirsiniz ?

— Selâhattin Pınar .

— Batı müziğini dinler misiniz ?...

— Hem dinlerim, hem de severim. Konserimden eve dönünce, pikaba Batı müziği plâkları koyar, onları dinlerim. Anlayacağınız, Türk müziği ile yorulur, batı müziği ile dinlenirim.

— Radyo programlarınızı hangi spikerin takdim etmesini istersiniz ?...

— Dürnev Tunaseli...

— Beste yapmayı denediniz mi ?...

— Şimdilik yalnız okuyorum.

— Hesabınızı bilir misiniz ?...

— Muhasebecime güvenim sonsuzdur...

— Yılda ne kadar para kazanırsınız?

— Bu sorunuza, yalnız giyimim için bir yılda 250 bin lira harcarım, diye cevap versem !...

— Borcunuz var mı ?...

— Maliye borçlu bana... Her yıl 2 - 3 bin lira borçlu çıkıyor !...

— Radyoda ilk okuduğunuz şarkıyı hatırlıyor musunuz ?...

— Bir hüseyni şarkıydı. Şevki Beyin «Nedir bu hâletin» şarkısı...

— Beğendiğiniz ses sanatkârı ?...

— Daima Müzeyyen... Beş yaşındayken de onu severdim, 29 yaşına geldim, yine Müzeyyen'i beğeniyorum.

— Radyoda hiç okumadığınız makam var mı ?...

— Evcâra...

— Müzik dersi aldığınız öğretmenlerin adlarını sayar mısınız ?...

— Cevdet Kozanoğlu, Sâdi Hoşses, Muzaffer Ilkar, Sıdıka Çandarlı...

— En sevdiğiniz şarkı ?...

— Muzaffer Ilkar'ın nihavent şarkısı:

Gurbete düştüğüm günlerden beri,
Ömrümün öksüzdür, zevkı kederi
Zaman ister dursun, ister yürüsün,
Gün saymam ben sensiz geçen günleri.

— Müziğe nasıl başladınız, nasıl radyoya girdiniz ?

— Bir gün terzîden eve dönüyordum. Bir gazeteciden radyo dergisi aldım. 1951 yılıydı galiba ?... O yıllarda ses sanatkârlarının hayatına merak salmıştım. Yolda derginin sahifelerini çeviriyordum. Gözüm birden 14 üncü sahifedeki bir fotoğrafa takıldı. Bu benim fotoğrafımdı. Nereden bulmuşlardı. Resmin altındaki yazıyı merakla okudum. «Ses müsabakamıza pek az kaldı. Güzel sesli gençlerimizi bekliyoruz. Bu sayımızda Mediha Demirkıran adlı bir adayın fotoğrafını neşrediyoruz» deniliyordu. İyi hoş ama, bu fotoğrafı dergiye kim yollamıştı? Sonra o fotoğrafın bir hâtırası vardı. 1945 te, içtiğimiz suyun bile ayrı gitmediği bir kız arkadaşım vardı. Sesimin güzel olduğunu biliyordu. Bir gün bana : «Mediha», dedi, «Ankara Radyosu'na imtihanla ses sanatkârı alınacakmış. Bir fotoğrafını yolla... Kazanacağına eminim». Bir fotoğraf ile gerekli evrakı Radyoevi adresine postaladık. Bir hafta sonra kapı çalındı. Radyodan bir mektup gelmişti. Üç gün sonra imtihan yapılacağı, saat 13 te Radyoevinde hazır bulunmam bildiriliyordu. İmtihan gününü iple çektim. Hayatımda en sevdiğim şey, imtihandı. Ancak, imtihan sabahı babam âniden hastalandı. İmtihanı filân unutmuştum. Saat 13 te Radyoevinin kapısında, cesaretimi arttırmak için, yolumu gözliyen arkadaşlarım, aynı saatte babamın son nefesini verdiğini nereden bileceklerdi.

Dergideki fotoğraf, Radyoevine gönderdiğim fotoğrafın aynıydı. Birkaç gün sonra bu resmin esrarını çözdüm. Radyo imtihanına girmem için beni teşvik eden arkadaşım, babamın ölümü üzerine imtihana gitmeyince, bu resmi idareden almış. Bir hâtıra olarak saklıyormuş. O derginin bir «Ses Kıral ve Kıraliçeliği» müsabakası açtığını duyunca, aklına bir şeytanlık gelmiş. Dergi idarehanesine gitmiş, fotoğrafımı vermiş : «Bu arkadaş Malatya'da», demiş, «Kendisi gelemedi».

Müsabakaya böylece girdim. Seçme tam 3 ay sürdü. 3 ayda belki 300 şarkı okudum. Son seçme, Komedi Tiyatrosunda yapıldı. O gece şarkımı okuduğum zaman, salon alkıştan inliyordu.

— Peki, sahneye çıkışınızın hikâyesini anlatmıyacak mısınız ?...

— Ses müsabakasından sonra teklifler yağmağa başlamıştı. Bu arada, Radyodan da çağırdılar. Radyoda ilk defa bir temmuz gecesi okudum. Sonra gazinolarda çalışmağa başladım. Oysa, ilk kocamın sağlığında birlikte gazinoya gittiğimiz zaman, sahneye çıkan ses sanatkârlarına bakar : «Bunlar nasıl sahneye çıkıyor, beni milyonlara garketseler sahneye adımımı atmam» derdim. Büyük söylemişim. Hayatım bir roman akışı içinde geçti, desem yalan söylemiş sayılmam.

— Meselâ hangi romana benziyor ?

— Nasıl soru bu ?... Bir yaşıma daha girdim. Cronin'in bir romanına, «Maceralı yıllar» a benziyor diyeyim mi?...

HAZIRLIK — *Saat 17 de sanatkâr aynanın karşısına geçer. Makiyajını tazeler. Sırtındaki «nal» için «Onun uğuruna inancım sonsuzdur» diyor.*

SARI DENİZ KIYILARINDA TÜRKLER

Kunuri

2

YAZAN: HİKMET FERİDUN ES

FOTOĞRAFLAR: SEMİHA ES

CENTİLMEN MEHMETÇİK — *Koreli kadınlar uzun çubuklar içerler. İşte Mehmetçik ihtiyar bir kadının çubuğunu yakarken öteki de sıra bekliyor.*

ÜNİFORMA — *Cephede gazetecilere de üniforma giymek mecburiyeti konulmuştu. Çünkü sivil olarak düşman eline geçenler casus telâkki edilip hemen kurşuna dizilirdi. Üniformalılar ise harb esiri addediliyordu. Bunun için gazeteciler de tamamen askerî bir hayat geçirmekteydiler...*

İLK YAZININ HULÂSASI : 1950 yılının sonbaharındayız. Kore'de 21 millet âdeta bir kahramanlık olimpiyadına iştirak etmişler. Ateş hattında, yanyana 21 bayrak, Sarı Deniz'den kopan rüzgârla dalgalanmaktadır. Dünyanın her köşesinden gelen askerî kuvvetler arasında, herkesten fazla dikkati üzerinde toplayan Türk Tugayı cepheye gönderilmeden önce son hazırlıklarının tamamlanması için Taegu'deki kampa konulmuştur. Burada, üzerinde «Türk Kapısı» yazılı noktadan içeriye kuş uçurulmamaktadır. Bütün Kore ve 21 millet, Türkçe «yasak» kelimesini öğrenmiştir. Öteki ecnebi birliklere bu Türkçe sözün mânası bir tamimle resmen bildirilmiştir. Kampta bizim çocukların rahatı pek iyidir. Kumanyadan çikolataya kadar herşey çıkmaktadır. Yağmurlu havalarda cemaatle namaz kılacak bir cami yoktur ama, Tugayın müftüsü kıymetli din ve ilim adamı Binbaşı Muhsin Örtülü'nün verdiği bir fetva ile civardaki kiliseden istifade edilmektedir. Bu esnada Birleşmiş Milletlerin kuvvetleri Mançurya hudutlarına yaklaşıyor. Mehmetçik kendisi muharebelere girmeden harb bitecek diye üzülmekte, hattâ : «Bir kurşun sıkmadan harb geldi, geçti !...» diye şarkılar çıkarmaktadır. Halbuki büyük Kunuri Harbinin eşiğindeğiz. Mânası «Sabah sükûneti diyarı» olan Kore, bir müddet sonra insanlık tarihinin en kanlı muharebelerinden birine şahit olacaktır. Yazı Taegu'deki Türk kampında devam ediyor.

BİZİM çocukların Kore'de öğrendikleri ilk cümle «Komam sim nida» oldu. Kore dilinde «Teşekkür ederim !.» demekti. Daha Taegu'ye ayak bastığımız gün Mehmetler kurşun kalemlerinin uçlarını tükrükleyip tükrükleyip büyük bir dikkatle ve aheste aheste bu cümleyi mini mini defterlerine kaydetmişlerdi. Artık kendilerine ne verilse hemen yapıştırıyorlardı :

— Komam sim nida !...

Bazan buna Türkçe kelimeler de eklendiği oluyordu. Meselâ büyük bir ikram veya iltifat karşısında : «Çok çok komam sim nida ağam!» deniliyordu. Halbuki bizden daha önce Kore'ye gelmiş olan öteki birliklerin «Komam sim nida» dan filân haberleri bile yoktu. Bunun için Türk çocukları, çarşıda, pazarda, sokakta, köyde, kasabada kendilerinin dili ile Korelilere ilk defa teşekkür edince halkı âdeta fethettiler. Vakıa Uzak Şark'ın en nazik milleti olarak Japonlar tanınır. Fakat Koreliler de Japonlardan aşağı kalmıyordu. Bizimkiler :

— Komam sim nida !...

Dedikçe, Koreliler onların karşılarında, «Bir şey değil !... Bir şey değil !... Bir şey değil !...» sözleri ile 45 derecelik reveranslar yaparak geri geri çekiliyorlardı.

«Komam sim nida !» Kore'de Mehmetçiğin elinde her kalbi tıkır tıkır açan sihirli bir anahtardı.

Çok defa gördük. Çarşıda Türk erleri ve öteki millet askerleri aynı Koreliden alış veriş ediyorlar. Fakat bizimkiler, «Komam sim nida!» sayesinde tamamen hususi bir muamele görmekte. Başkalarının 200 Wan'a (Kore parası) aldıkları şeyi bizim erler mis gibi 150, hattâ 100 Wan'a alabiliyorlar ve yine reveranslarla uğurlanıyorlar. İlk günler «Komam sim nida» cümlesini işiten öteki yabancı birlikler, Türkler Korece de bildiklerinden hususi muamele görüyorlar sandılar. İş anlaşılınca Amerikalıdan Habeşliye kadar herkes her fırsatta «Komam sim nida !» ları paralamağa başladı. Türkler Kore'de bir nezaket çığırı açmışlardı.

Bundan sonra öğrenilen öteki kelimeler şunlardı : Habahaba. Çabuk çabuk mânasına geliyordu. Uzak Şark işgal ordularının meşhur argosu idi. Korelilerin de yardımı ile yaptıkları işlerde Mehmetler : «Habahaba... Haydi aslanlar !... Habahaba !...» diye yırtınıyorlardı. «Çap çap» kelimesini de öğrenmiştik. Düşman işgalinden henüz kurtulmuş mıntakada nereye ayak bassak bilhassa çocuklar evvelâ açık ağız-

KİMCİK, CONİCİK, MEHMETÇİK — *Kore'de askeri inzibatı Türkler, Amerikalılar ve Koreliler sağlıyordu. İşte Taegu'de 3 milletin askeri polisi...*

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GÜNÜ — *Ananelerine düşkün olan Koreliler o günü milli elbiselerini giymişler, askerlerimizin üzerlerine çiçek serpmişlerdi.*

larını parmaklariyle gösterdikten sonra :

— Çap çap... Çap çap !...

Diye bağırarak etrafımızı sarıyorlardı. O günler bütün Kore'de en fazla işitilen söz bu «çap çap» kelimesi idi. Yiyecek mânasına geliyordu. Ve Mehmet Kore çocuklarına kamyonların üstünden mütemadiyen «çap çap» atıyordu.

Bazı sabahları kamptan taburla eski bir asker şarkısını, «Annem beni yetiştirdi, bu illere yolladı... Bu sancağa teslim etti... Allaha ısmarladı...» yı söyliyerek yürüyüşe çıkıyorduk. Akşamları mehmetçikler ve genç subaylar grup grup bütün Kore'nin en meşhur şarkısı Arirang'ı hep bir ağızdan söylüyorduk. Kore'de milli marştan daha da meşhur olan Arirang romantik bir masala istinat ediyordu, Choon Hyang adında çok genç bir kızın aşkını anlatmakta idi. Artık Koreliler kendi dilleriyle teşekkür eden ve Arirang'ı hattâ bazan kendilerinden daha iyi okuyan bu uzaklardan gelmiş insanlara büsbütün hayran oluyorlardı. Mehmet'e gelince.. komam sim nida'lar, hababalar, Çap çap'lar, Arirang'lar, okey'ler gırla gitmekte idi.

İşte bu günlerde Amerikan askeri polisi tarafından bana derhal umumi karargâha başvurmam, doğruca Uzak Şark Kuvvetleri Başkumandanı General Mc Arthur'ın bürosuna müracaat etmem bildirildi. Şaşırmıştım. Bütün muamelem noksansızdı. Parmak izlerimiz hattâ ellerimizin ve avuçlarımızın izleri alınmış, Kore'de en mahrem her yere girip çıkabilmemiz için (harb muhabiri kartı) elimize verilmişti. Yine Başkumandanın imzalarını taşıyan defter defter emirname ile istediğimiz askeri nakliye ve harb uçağına binmemiz sağlanmıştı. Üstelik bütün emirlere riayet ediyor, biz de cephede üniforma giyiyor, tamamen askeri hayat geçiriyorduk. O halde başını kaşıyamıyacak derecede meşgul olan General Mc Arthur'ın karargâhında bir Türk gazetecisinin işi ne idi?

Hemen o gece Taçikowa'ya dönen bir bombardıman uçağiyle hareket ettim. Ertesi sabah «G. H. Q.» da yani umumi karargâhta idim. Mc Arthur'ın bürosunda Generalin yaveri :

— Generale bir mektup yazmışsınız... Onun hakkında sizinle görüşmek istiyor...

Dediği zaman işi kavradım. Mektup değil, fakat Generalden telgrafla 29 ekim Türk Cumhuriyet Bayramı dolayısiyle bir mesaj almak üzere randevu istemiştim. Beni ses geçmez dört kapıdan geçirdiler. Biraz sonra kocaman bir salonda ve duvarı baştan başa kaplayan bir harita önünde bütün Uzak Şark'ın hakiki İmparatoru, Amerikan Reisicumhuru Truman'ı konuşmak üzere kendi ayağına kadar çağıran General Mc Arthur ile karşı karşıya idik. Gülümsiyerek elini uzatırken :

— İstediğiniz mesaj hazır... dedi, biz Türklerle omuz omuza aynı cephede döğüşmekten şeref duyarız. Mesajımda bunları tebarüz ettirdim. İki kopye yazdırdım. Birisini Türkiye'ye, ötekini de Kore'de arkadaşlarınıza göndermenizi rica ederim. Ben de pek yakında Türk Tugayını ziyarete geleceğim... dedi.

Aynı gün yine uçağa atlayıp, General Mc Arthur'un imzalı mesajını Türk Tugayı Komutanı General Tahsin Yazıcı'ya teslim ettim. Fakat çoğumuz harbe girmek ümidini âdeta kaybetmiştik. Hattâ Tabur Komutanımız, dostum Miktat Uluönlü :

— Yazık... diyordu, gazi olmadan buradan gitmek istemem.

(Halbuki Binbaşı Uluönlü Kunuri'de gazi oldu, romanlara geçecek derecede milli kahraman oldu, göğsü Silver Star nişanı ile süslendi. Sonra da şehit düştü.)

Bizim Cumhuriyet Bayramının üstünden tam üç gün geçmişti ki, birdenbire «Sabah sükûneti diyarı» nda işler allak bullak oldu. Cepheden gelen esirler arasında sapsarı benizli, çekik gözlü insanlara rastgeliniyordu : Çinliler Mançurya hududunu aşıp harbe girmişlerdi. Ve aynı gün Kore semalarında ilk defa Rus yapısı MIG - 15 uçakları belirdi. Kasımın ikinci günündeyiz...

Artık soğuklar iyiden iyiye gemi azıya almıştı. Siberya'dan kopup gelen buz gibi rüzgârlar bütün Kore'yi kaskatı kesmekte idi. Bazan öyle oluyordu ki, Birleşmiş Milletler Levazım Teşkilâtının Amerikadan getirttiği o canım Colifornia portakalları yere düşünce kırılıyor, parçaları etrafa dağılıyordu.

Türklerin, Amerikalıların, Korelilerin ve Kanadalıların soğuklardan büyük bir şikâyetleri yoktu ama Birleşmiş Milletler kuvvetleri arasında sıcak memleketlerden, hele üstüva hattı civarından gelenlerin hali haraptı.

Bize yakın bir yerde son kamp hazırlıklarını gören ve cepheye gitmek üzere bekleyen Siam askerleri perişan bir vaziyete düşmüştü. Tiril tiril titremekte idiler.

İkinci Dünya Savaşında büyük kahramanlıklar göstermiş, fevkalâde asker olduklarını dünyaya isbat etmiş Siamlılar hayatlarında ilk defa havada beyaz beyaz bir şeylerin yağdığını görüyorlardı.

Şiddetle savrulan cam parçaları gibi sert kar onları dehşete düşürüyordu.

Nihayet Siamlıları memleketlerine göndermek zarureti hasıl oldu. Habeşler de aynı halde idiler.

(Devamı gelecek sayıda)

NOT : Birinci yazıda Türk Tugayı Müftüsü rahmetli Muhsin Örtülü'nün ismi sehven Memiş Örtülü olarak çıkmıştır. Özür dileriz.

KUNURİ'DEN ÖNCE... — *Taegu'de bir âlem. Yarbay Natık Poyrazoğlu (sonradan Muğla mebusu) çalarken alayın doktorları, dişçisi zevkle dinliyorlar.*

CHOİ OON Hİ — *Kore'nin en meşhur sinema yıldızı bu ismi taşıyordu. Filmleri oynandığı zaman sinema 21 milletin askeriyle dolup taşıyordu.*

En yakın arkadaşının kaleminden en hakiki çehresiyle:

Townsend'in Ümitsiz Aşkı

YAZAN: NORMAN BARRYMAINE

ÇEVİREN: ADNAN SADRİ

4

ÇIKAN KISIMLARIN HULÂSASI : Kıraliçe Elizabeth'in taç giyme merasimi esnasında Townsend'le Margaret'in birbirlerine karşı samimî alâkası gözden kaçmaz. Townsend, 1943 senesinde Kıral VI. George'a yaver tâyin edilmiştir. Evlidir. İki çocuk babasıdır. Kıral onun hizmetinden çok memnundur. Gün geçtikçe Townsend'in Margaret'le dostluğu ilerler. Buna mukabil karısı Rosemary ile arası açılır. Nihayet boşanırlar. Bu arada Kıral ölmüştür. Townsend'le Margaret arasındaki aşk gün geçtikçe daha da şiddetlenir. Evlenmiye karar verirler. Lâkin bu acaba mümkün olabilecek midir ?

Türkiyede neşir hakkı yalnız Hayat mecmuasına aittir...

Resimde Prenses Margaret en çok sevdiği spor olan günlük at gezintilerinden birine çıkarken görülüyor.

ELIZABETH evlenmeden evvel, iki kardeş Prenses sabahları erken erken ata binerlerdi. Townsend de onlara refakat ederdi. Üçü beraber giderlerken Margaret atını mahsustan geri bırakır ve Townsend'le yan yana hayvanını sürerdi. Elizabeth önde yalnız kalırdı. Bu, hemen hemen her sabah böyle olurdu. Geçtikleri yol boyunca orada burada çalışmakta olan köylüler bu vaziyeti gayet iyi farketmişlerdi...

Elizabeth, Philip'le evlendikten sonra Margaret'le Townsend yalnız başlarına atlı sabah gezintilerine devam ettiler...

Bugün Balmoral'da, Peter Townsend'in hâtırasını devam ettiren sadece eski bir ceket kalmıştır. Bu ceket de bir müddet, mutfakta çalışan aşçı yamaklarından bir çocuk tarafından giyilmiş, sonra da bir kenara atılmıştır...

Atlı sabah gezintileri hakkında köylülerin söylemekte olduğu bir hikâye daha vardır :

Margaret'le Townsend sabahları atlı gezintilerine çıktıkları zaman ekseri, Balmoral Şatosu'ndan görülen bir tepeciğe tırmanıyorlardı. Zirveye vardıkları vakit, atlarını birer ağaca bağlarlar, sonra çimenlerin üstünde diz dize otururlardı. Etraftaki manzara gönül açıcı idi. Bu manzarayı beraberce uzun uzun seyrederler, kendilerinden geçerlerdi. Tepenin yakınlarında, uzaklarda taştan birçok ufak kuleler sıralanmıştı. Bu şirin kulecikleri Kıraliçe Victoria diktirmişti. Her biri mesut bir evlenmeyi veya mühim bir hâdiseyi ifade ediyordu. Albay'la Prenses, çimenler üzerinde oturdukları müddetçe, bunları da hayran hayran seyrederler, o romantik günleri hayallerinde canlandırırlardı.

1952 senesinin yazında bir gün yine bu tepeye çıktılar. Margaret yerden bir taş alıp çimenler üzerine dikti. Townsend de ikinci bir taş bulup onun üzerine yerleştirdi. Böylece, derin aşklarının sembolü olacak taş kuleciğin temeli o gün atıldı...

O günden sonra iki sevgili için bu bir oyun halini aldı. Hangisi daha evvel tepeye çıkarsa hemen kulenin bulunduğu yere koşuyor, üzerine bir taş daha ilâve ediyordu.

Böylece günler geçti, gitti. Bugün, o çimenli tepenin üstünde bir Prensesle bir havacının inşa etmiş olduğu doksan santim yüksekliğindeki taş kulecik, hâlâ sert rüzgârlara mukavemet etmektedir...

Heyecanlı aşk macerası o senenin bütün yaz mevsimi boyunca devam etti. Kış geldi. Yeni sene girdi. İki sevgili yine her gün beraberdi... Nihayet 1953 nisanında evlenmiye karar verdiler. Fakat nasıl evleneceklerdi ?... Kanunlar, nizamlar buna müsait miydi ?...

Peter Townsend, Kıraliçenin kâtibi Sir Alan Lascelles'e müracaat ederek Prenses Margaret'e nişanlanmak istediğini bildirdi. Prenses de, ablasına koşarak Peter'i sevdiğini söyledi ve evlenmek için müsaadesini rica etti...

Eğer Kıraliçe ile Kıral Ailesinin diğer mensupları taç giyme merasimi hazırlıklariyle meşgul bulunmasalardı, Margaret'le Townsend'in evlenme meselesi hakkında belki başka türlü bir hareket hattı takibederlerdi. Bu fevkalâde telâş esnasında Kıraliçe bu işin hallini bir müddet tehir etmek istiyordu.

Elizabeth, kardeşini çok seviyordu. Kendisi Prens Philip'e âşık olduğu vakit babası VI. George bir sene evlenmelerine müsaade etmemişti. Bu zaman zarfında küçük Margaret'in onu teselli edişini hiç unutmuyordu. Istıraplı bir bekleyişle geçen on iki ay boyunca Margaret'in ona en büyük dert ortağı oluşunu, herşeyin mutlaka sonunda düzeleceğini ve sevdiği adama birgün muhakkak sahip olacağını defalarca söyliyerek acılarını nasıl bütün samimiyetiyle dindirmiye uğraştığını hiç hatırından çıkarmıyordu. Merasim telâşesi arasında bile kardeşini ihmal edemezdi.

Sir Alan Lascalles'e bu evlenme hakkında kanuni icapların neler olduğunu sordu. Lascelles, Kıraliçenin, Anglikan Kilisesi'nin resmî reisi sayılmasından dolayı 1772 kanunlarına göre, Prenses Margaret'in, karısından boşanmış bir erkekle evlenmesine müsaade etmemesi lâzım geldiğini beyan etti. Bu münasebetle Townsend'in uzak bir yere tâyin edilerek saraydan uzaklaştırılmasının da münasip olacağını bildirdi.

Kıraliçe, sevgili kızkardeşine karşı sert bir harekette bulunmayı katiyen istemiyordu. Townsend'in saraydan uzaklaştırılmasına da taraftar değildi. Margaret'e şimdilik biraz sabırlı olmasını tavsiye etti. Belki de onun sevgisi hakiki bir aşk değil, sadece geçici bir hevesten ibaretti. Zamanla zayıflıyacak, nihayet kaybolacaktı... Mamafih, kızkardeşine şunu da bildirdi ki, her ne bahasına olursa olsun, bu evlenmeye, mevcut kanunlar dahilinde hiçbir zaman müsaade etmesi mümkün değildir !... Margaret iki seneden fazla bekliyecek, yirmi beş yaşına basınca kanunen Kıraliçenin kendisinin evlenmesini tasvibine lüzum kalmıyacağından ancak o zaman istediği kimseyle evlenebilecekti.

Bu arada, Sir Alan, zamanın başvekili Winston Churchill'e müracaat ederek meseleyi açtı ve fikir danıştı. Churchill de vaziyeti umumi vekili Sir Lionel Heald'a anlattı. Kanuni cepheden bir rapor hazırlamasını, aynı zamanda bu evlenmenin İmparatorluk camiasına dahil memleketlerde ne türlü bir tepki yaratmıya istidatlı olduğunu da gayrı resmî şekilde tetkik etmesini istedi. Bir taraftan da, Alan Lascelles'in görüşünü destekliyerek Townsend'le Margaret'in kanuna aykırı bir şekilde

evlenmesinin, yeni bir devreye henüz girmiş olan Kırallık idaresini fena halde sarsacağı kanaatini ileri sürüyordu. Townsend, tanınmamış bir aileye mensuptu ve parasızdı. Genç havacının süratle saraydan uzaklaştırılmasına ve başka bir yerde iş verilmesine de taraftar görünüyordu. Lâkin, Sir Alan da, Churchill de Kıraliçenin arzularına karşı gelmek istemediklerinden, Townsend'in saraydan uzaklaştırılması meselesi üzerinde fazla ısrar etmiyorlardı.

Böylece, vaziyet bir müddet daha aynı şekilde devam edip gitti. Fakat Prenses Margaret mütemadiyen ablasını, annesini ve Kıraliyet Ailesinin diğer mensuplarını tazyik ediyor, Peter'e karşı olan derin aşkından katiyen vazgeçemiyeceğini, bu işe kanuni yollardan bir çare bulunmasını ve onunla evlenmesinin teminini ısrarla istiyordu!

Townsend'e gelince... Eğer, Margaret'ten ayrılmasını Kıraliçe arzu ediyorsa, bu arzuyu hiç itirazsız yerine getirmiye hazırdı. Fakat böyle bir ayrılığın istenmediği de gün gibi aşikârdı...

Taç giyme merasiminden iki hafta sonraydı ki, Townsend'le Margaret'in aşk macerası İngiliz matbuatında bir bomba gibi patladı. 15 haziran 1953 pazartesi sabahı Sir Alan ile Binbaşı Colville, ellerine birer gazete alarak Kıraliçenin huzuruna çıktılar. Gazeteler, havadisi en büyük başlıklarla ilân ediyorlardı! Matbuatın, meseleyi münakaşa etmesinin önüne geçmek artık imkânsızdı. Sadece yapılacak bir tek şey vardı: Townsend'i mutlaka vazifesinden alıp uzak bir yere tâyin etmek!

Herşeye rağmen, Kıraliçe tereddüt içindeydi. Sir Alan, buna bir çare düşündü. Tekrar Winston Churchill'e müracaat eti. Nüfuzunu kullanarak Townsend'in Londra'dan derhal «sürülmesinin» teminini rica etti. Churchill, Kıraliçeyle haftalık normal görüşmesi esnasında bu meseleyi açacağına söz verdi.

Birkaç ay evvel, bu iş hakkında ilk konuşma cereyan ettiği zaman Churchill hazırlıklı değildi. Bu mevzuda birşey bilmiyordu. Halbuki şimdi vaziyet değişikti. Kabine mensupları ile birer birer gayrı resmî şekilde konuşmuş, o günlerde bir toplantı için Londra'ya gelmiş bulunan İmparatorluk camiasına dahil bütün memleketlerin başvekilleri ile de meseleyi hususi şekilde müzakere etmişti. Kabine ittifakla bu evlenmenin aleyhinde bulunuyordu. Sonra, eğer Margaret 25 yaşına gelince aynı mesele için müsaade istenecek olursa, Parlâmento ancak, Prensesin ve evlendikten sonra meydana çıkacak olan mirasçıların tahta varis olma haklarından feragat etmeleri şartiyle, Margaret'in de Kıraliyet bütçesinden almakta olduğu maaşının kesilmesi kaydiyle, bu evlenmeye müsaade edebilecekti. Lâkin, bu müsaadenin çıkması için de, Parlâmentodan hususi bir kanunun geçmesi lâzımdı. Ayrıca İmparatorluk camiasına dahil Kanada, Avustralya, Yeni Zelânda ve Güney Afrika Parlâmentolarında da aynen İngiltere Parlâmentosunda olduğu gibi hususi kanunlar çıkarılması icap edecekti.

Sir Lionel, muhtırasını hazırlarken Londra'da bulunan diğer başvekillerle de konuşmuştu. Bilhassa Kanada bu mesele üzerinde pek hassas davranıyordu. Kıral VIII. Edward iki defa boşanmış Mrs. Simpson'la evlenmek için tahtından feragat ederek veraset silsilesinin istikametini değiştirmişti. Aradan henüz yirmi beş sene geçer geçmez yeniden böyle bir hâdise yaratmak ve tekrardan veraset intikalinin istikametini değiştirmek İngiltere Kıraliyet sisteminde bir huzursuzluk doğmasına sebep olabilirdi. Şayet evlenme serbestiyeti kabul edilecek olursa, o zaman hanedan ailesi haricinden herhangi bir kimsenin Kıral veya Kıraliçelik tacını giymesine müsaade edilmiş olacaktı. Eğer veraset silsilesinin yalnız hanedan mensupları arasında devamı arzu ediliyorsa, o zaman mevcut kanunlara hiç ilişmemek gerekirdi...

Kıraliçe, Kanada başvekilinin fikirlerine ehemmiyet vererek Townsend'in Londra'yı terketmesi meselesi üzerinde tekrardan düşüneceğine söz verdi. Karar vermeden evvel Margaret'le görüşmek, onun fikrini almak istiyordu.

Birkaç ay evvel Kıraliçe, Canterbury Başpiskoposu Dr. Fisher'in bu mesele hakkında düşüncesini sormuştu. Fisher, Hıristiyanlıkta evlenme aktinin «bozulmaz» bir hususiyet taşıdığını, Anglikan Kilisesi'nin dinî ahkâmına göre, boşanmış çiftlerden her ikisi de hayatta kaldığı müddetçe, herhangi birinin bir başkasiyle evlenmesinin mümkün olamıyacağını beyan etti. Bu kaideye göre, Anglikan Kilisesi'nin resmî reisi sıfatını haiz Kıraliçe, kızkardeşiyle Albay Townsend'in evlenmesine müsaade edemiyecekti.

Kıraliçe, başvekille konuştuktan sonra yeniden Başpiskoposa müracaat etti. Daha sonra yine Prenses Margaret'le görüştü.

Prenses Margaret, Townsend'le evlenmekte ısrar ediyordu. Onu çok sevdiğini söylüyordu. Ablasının bu durum karşısındaki müşkül vaziyetini takdir etmekle beraber, muhakkak surette evlenmek kararında olduğunu, 25 yaşına gelinceye kadar bekliyeceğini bildiriyordu. Bu arada Townsend'in bir dış vazifeye tâyin edilmesine de rıza gösteriyor, lâkin bunun bir sürgün şeklinde olmamasını arzu ediyordu.

Bu münakaşalar cereyan ede dursun, bir taraftan da Ana Kıraliçe ile Prenses, Cecil Rhodes'un doğumunun yüzüncü yılı münasebetiyle temmuz ayında Güney Rodesia'da yapılacak merasime gitmiye hazırlanıyorlardı. Townsend onlara refakat edecekti.

(Devamı gelecek sayıda)

Townsend'in aşkı bu atlı gezintilerden birinde başlamıştı. Peter, havacı olduğu kadar iyi bir süvari idi de.

Havada Son Bulan Bir Aşk Düellosu

Çarpışma aslında Hintli bir prens yüzünden film yıldızı Eva Bartok ile İngiliz mankeni Jane Buckingham arasında idi. Jane'in bir uçak kazasında ölmesi üzerine mücadele İtalya göklerinde son buldu.

İKİ RAKİP — *Eva Bartok (yukarıda) Prens Shiv ile evleneceği söylentilerine rağmen, Fransa'ya gitmeden bir gece evvel, gayrı meşru kızının babası olduğu söylenen Milford Haven Markî'si ile beraberdi. Yanda ise feci uçak kazasında ölen İngiliz mankeni Jane Buckingham, Prens Shiv ile arkadaşlık ettiği günlerde görülüyor. Jane artık prense ebediyen veda etmiş bulunuyor. Şimdi Nis'te film çevirmekte olan Eva'nın durumu ise henüz meçhul.*

22 kasım 1958 çarşamba günü, İngiliz Havayolları'nın tepkili pervaneli bir yolcu uçağı 26 yolcu ve 5 kişilik mürettebatı ile Londra'dan Napoli'ye gidiyordu. Yolcular arasında İngiliz Daily Sketch gazetesinin bir foto muhabiri ile iki muhabiri ve 22 yaşındaki İngiliz mankeni Jane Buckingham da vardı. Gazeteciler, Macar asıllı film artisti, dört kocadan boşanmış Eva Bartok ile evleneceği söylenen 27 yaşındaki Hintli Prens Shiv Palitana ile bir röportaj yapmağa; Jane Buckingham da bu senenin temmuzundan beri arkadaşlık ettiği prensi görerek bu evlenmeden vazgeçirmeğe gidiyordu.

Eva Bartok'un ajanları pazartesi günü basına verdikleri beyanatta artistin Prens Shiv ile nişanlandığını söylemişlerdi. Bartok'un uzun zamandan beri beraber gezdiği Milford Haven Markisi ile arkadaşlığının sona erdiği tahmin ediliyordu. Fakat Marki ile Bartok salı

evlenmesinin, yeni bir devreye henüz girmiş olan Kırallık idaresini fena halde sarsacağı kanaatini ileri sürüyordu. Townsend, tanınmamış bir aileye mensuptu ve parasızdı. Genç havacının süratle saraydan uzaklaştırılmasına ve başka bir yerde iş verilmesine de taraftar görünüyordu. Lâkin, Sir Alan da, Churchill de Kıraliçenin arzularına karşı gelmek istemediklerinden, Townsend'in saraydan uzaklaştırılması meselesi üzerinde fazla ısrar etmiyorlardı.

Böylece, vaziyet bir müddet daha aynı şekilde devam edip gitti. Fakat Prenses Margaret mütemadiyen ablasını, annesini ve Kıraliyet Ailesinin diğer mensuplarını tazyik ediyor, Peter'e karşı olan derin aşkından katiyen vazgeçemiyeceğini, bu işe kanuni yollardan bir çare bulunmasını ve onunla evlenmesinin teminini ısrarla istiyordu!

Townsend'e gelince... Eğer, Margaret'ten ayrılmasını Kıraliçe arzu ediyorsa, bu arzuyu hiç itirazsız yerine getirmiye hazırdı. Fakat böyle bir ayrılığın istenmediği de gün gibi aşikârdı...

Taç giyme merasiminden iki hafta sonraydı ki, Townsend'le Margaret'in aşk macerası İngiliz matbuatında bir bomba gibi patladı. 15 haziran 1953 pazartesi sabahı Sir Alan ile Binbaşı Calville, ellerine birer gazete alarak Kıraliçenin huzuruna çıktılar. Gazeteler, havadisi en büyük başlıklarla ilân ediyorlardı! Matbuatın, meseleyi münakaşa etmesinin önüne geçmek artık imkânsızdı. Sadece yapılacak bir tek şey vardı: Townsend'i mutlaka vazifesinden alıp uzak bir yere tâyin etmek!

Herşeye rağmen, Kıraliçe tereddüt içindeydi. Sir Alan, buna bir çare düşündü. Tekrar Winston Churchill'e müracaat eti. Nüfuzunu kullanarak Townsend'in Londra'dan derhal «sürülmesinin» teminini rica etti. Churchill, Kıraliçeyle haftalık normal görüşmesi esnasında bu meseleyi açacağına söz verdi.

Birkaç ay evvel, bu iş hakkında ilk konuşma cereyan ettiği zaman Churchill hazırlıklı değildi. Bu mevzuda birşey bilmiyordu. Halbuki şimdi vaziyet değişikti. Kabine mensupları ile birer birer gayrı resmî şekilde konuşmuş, o günlerde bir toplantı için Londra'ya gelmiş bulunan İmparatorluk camiasına dahil bütün memleketlerin başvekilleri ile de meseleyi hususi şekilde müzakere etmişti. Kabine ittifakla bu evlenmenin aleyhinde bulunuyordu. Sonra, eğer Margaret 25 yaşına gelince aynı mesele için müsaade istenecek olursa, Parlâmento ancak, Prensesin ve evlendikten sonra meydana çıkacak olan mirasçıların tahta varis olma haklarından feragat etmeleri şartiyle, Margaret'in de Kıraliyet bütçesinden almakta olduğu maaşının kesilmesi kaydiyle, bu evlenmeye müsaade edebilecekti. Lâkin, bu müsaadenin çıkması için de, Parlâmentodan hususi bir kanunun geçmesi lâzımdı. Ayrıca İmparatorluk camiasına dahil Kanada, Avustralya, Yeni Zelânda ve Güney Afrika Parlâmentolarında da aynen İngiltere Parlâmentosunda olduğu gibi hususi kanunlar çıkarılması icap edecekti.

Sir Lionel, muhtırasını hazırlarken Londra'da bulunan diğer başvekillerle de konuşmuştu. Bilhassa Kanada bu mesele üzerinde pek hassas davranıyordu. Kıral VIII. Edward iki defa boşanmış Mrs. Simpson'la evlenmek için tahtından feragat ederek veraset silsilesinin istikametini değiştirmişti. Aradan henüz yirmi beş sene geçer geçmez yeniden böyle bir hâdise yaratmak ve tekrardan veraset intikalinin istikametini değiştirmek İngiltere Kıraliyet sisteminde bir huzursuzluk doğmasına sebep olabilirdi. Şayet evlenme serbestiyeti kabul edilecek olursa, o zaman hanedan ailesi haricinden herhangi bir kimsenin Kıral veya Kıraliçelik tacını giymesine müsaade edilmiş olacaktı. Eğer veraset silsilesinin yalnız hanedan mensupları arasında devamı arzu ediliyorsa, o zaman mevcut kanunlara hiç ilişmemek gerekirdi...

Kıraliçe, Kanada başvekilinin fikirlerine ehemmiyet vererek Townsend'in Londra'yı terketmesi meselesi üzerinde tekrardan düşüneceğine söz verdi. Karar vermeden evvel Margaret'le görüşmek, onun fikrini almak istiyordu.

Birkaç ay evvel Kıraliçe, Canterbury Başpiskoposu Dr. Fisher'in bu mesele hakkında düşüncesini sormuştu. Fisher, Hıristiyanlıkta evlenme aktinin «bozulmaz» bir hususiyet taşıdığını, Anglikan Kilisesi'nin dinî ahkâmına göre, boşanmış çiftlerden her ikisi de hayatta kaldığı müddetçe, herhangi birinin bir başkasiyle evlenmesinin mümkün olamıyacağını beyan etti. Bu kaideye göre, Anglikan Kilisesi'nin resmî reisi sıfatını haiz Kıraliçe, kızkardeşiyle Albay Townsend'in evlenmesine müsaade edemiyecekti.

Kıraliçe, başvekille konuştuktan sonra yeniden Başpiskoposa müracaat etti. Daha sonra yine Prenses Margaret'le görüştü.

Prenses Margaret, Townsend'le evlenmekte ısrar ediyordu. Onu çok sevdiğini söylüyordu. Ablasının bu durum karşısındaki müşkül vaziyetini takdir etmekle beraber, muhakkak surette evlenmek kararında olduğunu, 25 yaşına gelinceye kadar bekliyeceğini bildiriyordu. Bu arada Townsend'in bir dış vazifeye tâyin edilmesine de rıza gösteriyor, lâkin bunun bir sürgün şeklinde olmamasını arzu ediyordu.

Bu münakaşalar cereyan ede dursun, bir taraftan da Ana Kıraliçe ile Prenses, Cecil Rhodes'un doğumunun yüzüncü yılı münasebetiyle temmuz ayında Güney Rodesia'da yapılacak merasime gitmiye hazırlanıyorlardı. Townsend onlara refakat edecekti.

(Devamı gelecek sayıda)

Townsend'in aşkı bu atlı gezintilerden birinde başlamıştı. Peter, havacı olduğu kadar iyi bir süvari idi de.

Siz de, Çocuğunuzun istikbalini hazırlayınız!

Kendisi için Bankamızda açtıracağınız bir İKRAMİYELİ GRUP MEVDUATI hesabı, ona:

- Ömür boyunca aylık irat
- 30.000 liraya kadar sermaye
- Zengin para ikramiyeleri
- Apartman daireleri

kazanma şansı sağlar.

TÜRK TİCARET BANKASI

Yün tayyörlük döpiyes
MODEL : 807

GÜL-OK
KONFEKSİYONUN

Kış mevsimi için hazırladığı zengin çeşitli modellerini GÜL - OK mağazalarında görünüz.

HER ZEVKE
HER BEDENE
HER KESEYE
Uygun!

Toptan satış : Duvardibi 3/5
Elmadağ — Telefon 47 12 41

Havada Son Bulan Bir Aşk Düellosu

Çarpışma aslında Hintli bir prens yüzünden film yıldızı Eva Bartok ile İngiliz mankeni Jane Buckingham arasında idi. Jane'in bir uçak kazasında ölmesi üzerine mücadele İtalya göklerinde son buldu.

İKİ RAKİP — *Eva Bartok (yukarıda) Prens Shiv ile evleneceği söylentilerine rağmen, Fransa'ya gitmeden bir gece evvel, gayrı meşru kızının babası olduğu söylenen Milford Haven Marki'si ile beraberdi. Yanda ise feci uçak kazasında ölen İngiliz mankeni Jane Buckingham, Prens Shiv ile arkadaşlık ettiği günlerde görülüyor. Jane artık prense ebediyen veda etmiş bulunuyor. Şimdi Nis'te film çevirmekte olan Eva'nın durumu ise henüz meçhul.*

22 kasım 1958 çarşamba günü, İngiliz Havayolları'nın tepkili pervaneli bir yolcu uçağı 26 yolcu ve 5 kişilik mürettebatı ile Londra'dan Napoli'ye gidiyordu. Yolcular arasında İngiliz Daily Sketch gazetesinin bir foto muhabiri ile iki muhabiri ve 22 yaşındaki İngiliz mankeni Jane Buckingham da vardı. Gazeteciler, Macar asıllı film artisti, dört kocadan boşanmış Eva Bartok ile evleneceği söylenen 27 yaşındaki Hintli Prens Shiv Palitana ile bir röportaj yapmağa; Jane Buckingham da bu senenin temmuzundan beri arkadaşlık ettiği prensi görerek bu evlenmeden vazgeçirmeğe gidiyordu.

Eva Bartok'un ajanları pazartesi günü basına verdikleri beyanatta artistin Prens Shiv ile nişanlandığını söylemişlerdi. Bartok'un uzun zamandan beri beraber gezdiği Milford Haven Markisi ile arkadaşlığının sona erdiği tahmin ediliyordu. Fakat Marki ile Bartok salı

ÜZGÜN DEĞİL — *Yukarıda Fransa'ya gitmek üzere babası meçhul kızı ile Londra hava alanında görülen Eva Bartok, kaza günü Paris'teki otelinde gazetecileri kabul ettiği zaman (yanda) habere sarsılmasına rağmen hiç de neşesiz değildi. Onlarla gülerek tatlı tatlı konuşuyordu.*

akşamı yine buluşmuşlar ve Kraliçe Elizabeth'in amcasının oğlu olan Marki gazetecilere bu nişanlanmanın doğru olmadığını söylemişti. Eva ise hırsla ona bakmış :

«Böyle şeyler söylemek doğru değil» diye fısıldamıştı.

Ertesi gün de, prensin kendisine hediye ettiği söylenen 14.000 dolârlık Rolls Royce otomobili ile hava alanına geldi. Yanında, Mildford Haven Markisi'nden olduğu söylenen 13 aylık gayrı meşru kızı vardı. Gazetecilere, Nice'de bir film çevirmek üzere Fransa'ya gideceğini, prensle orada buluşmayı ümid ettiğini söyledi :

«Yakında istikbalim hakkında katî bir karar vereceğim» dedi.

Fransa'ya hareket etti.

Prensin de Eva ile evlenme konusunda babası 58 yaşındaki Mihrâce Shree'den müsaade almak üzere hafta başında otomobille Londra'dan Napoli'ye hareket ettiği söyleniyordu.

Eva'nın Fransa'ya hareket ettiği gün Jane Buckingham da hava alanında gazetecilere şöyle diyordu :

«Shiv benimdir. İkimiz de biribirimizi seviyoruz. Evlenecektik. Ortaya Eva Bartok çıktı. Onun prensi elimden almasına, saadetimi yoketmesine razı olmıyacağım.»

Uçağa doğru yürürken hâlâ söyleniyordu :

«Razı olmıyacağım... Razı olmıyacağım...»

Uçak İtalya topraklarına girmişti. Saat 11 i 55 dakika geçiyordu. 15 dakika sonra Napoli'de olacaktı. Talim uçuşu yapan bir İtalyan askerî jet uçağı ile çarpıştı. İtalyan pilot Yüzbaşı Giovanni Savogelli çarpışmadan bir, iki saniye önce kendisini paraşütle atmağa muvaffak oldu. Akdeniz'de balıkçılar tarafından bulunarak hastaneye kaldırıldı. Yolcu uçağı ise parça parça olmuş, enkazı bir kilometrelik bir sahaya dağılmış ,içindeki 31 kişi de ölmüştü.

Jane Buckingham'ın ölüm haberini olan Eva Bartok sarsıldı. Fakat hiçbir şey söylemedi. Paris'te Eva Bartok ile görüştükten sonra aynı gün Napoli'ye gelmiş olan Prens ise gazetecilere şunları söyledi :

«Jane Buckingham'ın ölümüne çok üzüldüm. Jane'i bu sene temmuzda, Londra'daki bir gece kulübünde tanıdım. Bir ay arkadaşlık ettikten sonra ayrıldık. Kendisini o zamandan beri görmemiştim. Gazetelerde benim Eva Bartok ile evleneceğim hakkındaki haberleri yalanladığını okudum. O sırada Daily Sktech'in bir muhabiri gelerek gazetesinin; genç kızı üç muhabirle birlikte Napoli'deki babama göndereceklerini, bana bir emri vaki hazırladıklarını söyledi. Jane ile görüşmeyi kabul etmemi istedi. Reddettim. Buna rağmen Jane yola çıkarıldı.»

Prens daha sonra Eva Bartok ile nişanlanması hakkındaki suallerı, bu hususta birşey söylemiyeceğini ileri sürerek cevaplandırmamıştır. Prensin 31 ekimde babası ile Hindistan'a gitmesi mevzuubahisti. Bu hususta da birşey söylememiştir.

Son senelerde dünya, birçok aşk dramlarına sahne oldu. Ama, hiçbiri bunun kadar girift ve hiçbirinin kahramanları bu derece çeşitli değildi : Kendi halinde bir manken, hafifmeşrepliğiyle nam salmış ünlü bir film yıldızı, şarklı bir prens, bir de İngiliz asılzadesi. Üstelik de vakaya, Happy-End yerine ölümle biten hazin bir kaza giriyor.

KAZAZEDE UÇAK — *Yolcuları paramparça olmuştu. Jane'in cesedi de işte bu enkaz yığını altında yatıyordu. Eva için mâni kalmamıştı.*

Yüzüne itina eden kadın DAİMA güzeldir...

Yüzünüzün bütün tatlılığı ve yumuşaklığı ancak hücrelerin dervamlı olarak dolgun muhafazası ile mümkündür. Kadınlarda buluğ çağından itibaren cilteki hücreler daha yavaş yenilendiğinden hücre dokularını harekete geçirmek için hususi surette hazırlanmış olan HAVILLAND kremi kullanmakla mümkün olmaktadır. HAVILLAND kreminin cilt üzerindeki bu herkülâde tesiri sayesinde haklı olarak bu gün, satışı rekor seviyesine ulaşmış bulunmaktadır Geceleri yatmazdan evvel HAVILLAND COLD kremini, sabahları HAVILLAND VANISHING kremini kullanmakla siz'in de yüzünüz daha düzgün daha tatlı aynı zamanda daha yumuşak ve daha taze kalacaktır.

Radar Reklâmı

Havilland

GÜZEL KADINLARIN KREMİDİR

ARADAN 20

Ölümünün yirminci yılında Büyük Atatürk'ün fâni hayatının son anlarını anlatan bir yazıyı ve tarihî cenaze töreninin fotoğraflı hikâyesini sunuyoruz.

YAZAN: NAŞİT HAKKI ULUÇ

Atatürk, 1938 yılı 19 Mayıs Bayramını Ankara'da milleti ile birlikte kutladıktan sonra, hastalığına rağmen Hatay'ı kurtarmak kararıyla cenup vilâyetlerine giderken.

BUGÜN, o gençler ordumuzun üst subayları olmuşlardır. 29.X.1938 günü Kuleli Askeri Lisesi Cumhuriyet Bayramı şenliklerinden dönüyordu; bindikleri Boğaz vapurunu Dolmabahçe Sarayının önüne ne kadar yaklaştırmak kabilse yaklaştırmışlardı. Atatürk'ün yattığını tahmin ettikleri odanın tam karşısında vapuru durdurmuşlar, gür sesleri ile İstiklâl Marşını söylemiye başlamışlardı. Gazi, bu sesleri duyunca yatağından kımıldadı, doğruldu, gözleri yaşla dolu denize doğru bakmaya başladı. Nöbette bulunanlar, hastayı daha fazla heyecanlandırmamaları için, yollarına devam etmelerini vapurdakilere işaret ettikçe, Gazi'nin kendilerine mukabele ettiklerini sanan gençler, «Yaşa, varol !» diye haykırmaya devam ediyorlardı. Bu sesler yatak odasını doldururken, O, halsiz düşmüş başını yastığa bırakmış, derinden bir ah çekerek gözlerini kapamıştı... Evlâtları, On Beşinci Cumhuriyet yılında ona kalblerinin sesini duyurmuşlardı...

ATATÜRK'ÜN ORDUYA VEDAI

Aynı gün, aynı saatte Ankara Hipodromunda, ananeleşmiş büyük geçit resmi yapılıyordu. Başvekil Celâl Bayar, şeref tribününün mikrofonundan, bir kolordu askerin saf bağladığı meydana, gamlı, hüzünlü ve ihtizazlı bir sesle hitabediyordu. Bu hitab, Mustafa Kemal'in ordusuna son mesajı, veda mesajı idi. Başvekil 26.X.1938 günü kabul edildiği zaman, Atatürk'ün tasvibini aldığı mesajı okurken gözü dolu dolu idi. Mareşal Çakmak yanıbaşında tunçtan bir heykel gibi duruyordu, hükümet üyeleri, Meclis Başkanı ve Reislik Divanı tribünü doldurmuştu.

Gazi Mustafa Kemal, ordusuna şu sözlerle son hitabını yapıyordu :

«— Zaferleri ve mazisi insanlık tarihi ile başlıyan, her zaman zaferle beraber, medeniyet nurlarını taşıyan kahraman Türk ordusu ! Memleketini en buhranlı ve müşkül anlarda zulümden, felâket ve musibetlerden ve düşman istilâsından nasıl korumuş ve kurtarmış isen, Cumhuriyetin bugünkü feyizli devrinde de, askerlik tekniğinin bütün modern silâh ve vasıtaları ile mücehhez olduğun halde vazifeni aynı bağlılıkla yapacağına şüphem yoktur.

Bugün, Cumhuriyetin On Beşinci Yılını mütemadiyen artan büyük bir refah ve kudret içinde idrak eden büyük Türk Milletinin huzurunda kahraman ordu, sana kalbi şükranlarımı beyan ve ifade ederken, büyük Ulusumuzun iftihar hislerine de tercüman oluyorum... Cumhuriyet Bayramının On Beşinci Yıldönümü hakkınızda kutlu olsun !»

Gazi, bu sözlerini bizzat söylemek, ordusunu bir kere daha selâmlamak için Ankara'ya gelmeyi ne kadar istemişti, fakat kader ona bu imkânı vermemişti.

ŞİFA BULMAZ HASTALIĞIN BAŞLANGICI MI ?

Bir gün, 1936 kasımının ortalarında, Atatürk kısa bir hastalık geçirmiş, bir müddet huzuruna kabulden mahrum kalmıştık. Ata'nın ölümüne sebeb olan hastalığın başlangıcının, bu rahatsızlık olması mümkündü, o yılın sonlarında hali de başkalaşmıştı; yorgundu, çabuk sinirleniyordu, çabuk unutuyordu, halsizdi ve solgundu, güzel yüzü değişmekte idi.. Fakat itiyadlarına devam ediyordu. İfratlı sofrabaşı gecelerinin sabahına kadar dayanamıyordu, misafirlerine erken izin veriyordu.

1937 de Atatürk'ün burnunun sık sık kanadığını ve vücudunda kaşıntılar hissettiğini duyuyorduk; hekimler bunu karaciğer kifayetsizliğine atfediyorlardı. Burun ve Boğaz Mütehassısı Dr. Ziya Naki Yaltırım bu kanamaları haricen tedaviye uğraşıyordu.

Bir gece, Hariciye Konağında Balkan Hariciye Nazırları şerefine bir yemek veriliyordu; 1938 şubatının sonları idi, Gazi'nin gelmesi gecikmiş, herkesi bir üzüntü kaplamıştı... O sırada burnundan kan geldiğini, bu yüzden geciktiğini öğrendik. Salonda neşe diye bir şey kalmamıştı, kendisi de neşesiz ve solgundu. Demek ki, Atatürk şifa bulmaz bir hastalığın, siroz'un pençesine düşmüştü. Büyük bir hekim heyetinin konsültasyon yaptığını, içkiyi katiyen yasak ettiklerini, ciddi bir perhize tâbi tuttuklarını duyduk. Fakat, Gazi konan yasaklara riayet etmiyor, alınan tedbirler fayda vermiyordu.

HATAY'I KURTARMA AZMİ...

1938 martında Dr. Fissenger Ankara'ya çağırılmış, o da aynı kanaati izharla kati ve mutlak istirahat tavsiye etmişti; mayıs sonlarında Gazi'nin karnında su toplandığı şüphesi uyandığını rahmetli Dr. Şakir Ahmet Ediz bana söylemişti; mutlak istirahat ve perhiz tek çare iken onun içindeki ateş ve canlılık, bütün bu tavsiyelere kıymet vermiyordu. Kafasında Hatay'ı kurtarmak azmi yer almıştı.

19 mayıs gününü, Gençlik ve Spor Bayramını stadyumda milleti ile birlikte kutlarken, o ne çekiyordu,

Aynı yılın 10 kasım sabahı Dolmabahçe Sarayındaki Cumhurbaşkanlığı forsu'nun ağır ağır indirilip onun yerine yarıya kadar inik olarak bayrağımızın çekildiğini gören İstanbullular, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladılar. Çok geçmeden bu acı haber bütün vatan sathında duyuldu. Bir millet, büyük kurtarıcısının arkasından içten gelen gözyaşları döküyordu.

SENE GEÇTİ

Büyük Ata'nın nâşı Dolmabahçe'den Zafer torpitosuna kondu ve oradan da Yavuz zırhlısına nakledildi. Sovyet, Fransız, Yunan ve Romen harb gemileri bu arada 21 pare topla Çanakkale ve Dumlupınar'ın büyük kahramanını selâmlıyordu. İzmit'te trene konan tabut başşehre getirildi.

bilmiyoruz... Fakat, halk, onu kendi arasında görmekten sevinmiş, çok coşmuştu. Bayramdan sonra cenup vilâyetlerine doğru yola çıkmıştı. Hatay'ı kurtarma kararı, ona sıhhatini unutturmuştu. Mustafa Kemal, Mersin'de saatlerce devam eden bir geçit resmini ayakta takib etmişti; Ankara'ya dönüşünde onu karşıladığımız zaman bitabtı.

Haziran başında İstanbul'a gitti. Hükümet ve Meclis, onun kaybı ihtimali karşısında, rejimin bir sarsıntıya uğramaması için kanun tedbirlerine ve tadillerine ait hazırlıklara başlamış, Doğuda memleketin asayiş ve emniyetine taallûk eden ıslahat programları yine Meclisin tasvibi ile tatbik olunmuş ve onun hayatını ne kadar uzatmak mümkün ise, her çareye başvurulmuştu.

ATATÜRK HASTA DÖŞEĞİNDE

Temmuz başında ilk buhran haberlerini almıştık. Dolmabahçeden, pek hoşuna gittiği Savarona yatına geçmişti, ateşi yükselmişti. Yatın da çok sıcak olduğunu görünce, temmuz sonlarında sedye ile saraya naklolunmuş ve yatağa düşmüştü; durum vahimdi...

Başvekil Celâl Bayar, Ankara ile İstanbul arasında mekik dokuyordu. 26 ekim günü, kasımın ilk günü Mecliste okunacak nutku Gazi'ye okuyor, bazı düzeltme ve ilâveler yaptırıyor ve orduya bir mesaj tesbit olunuyordu. Bu buluşmanın devam ettiği kırk dakikanın ancak 15 dakikasını Atatürk yatakta otura-rak geçirmişti.

Başvekil, kasımın dördüncü günü tekrar İstanbul'a gelmiş ve pek kısa bir zaman nezdinde kalmıştı.

8 kasım günü, İstanbul'dan Sıhhat Vekilinden gelen haber elimdi. Atatürk tekrar komaya girmişti; artık âkıbet gelip çatmıştı. O akşam Ankara'da, Başvekilin evinde vekiller toplanmış, Mareşal Fevzi Çakmak ile Malatya Mebusu İsmet İnönü de bu toplantıya çağırılmıştı. Devletin hayatî vazifelerini görecek bu insanlar, acılarını ve gözyaşlarını ketmetmek mükellefiyetinde idiler; Celâl Bayar bu toplantıdan çıkarak doğruca İstanbul'a gitmişti.

ATATÜRK DERİN BİR UYKUYA DALMIŞTI

Atatürk derin bir uykuya dalmış, son saatlerini yaşıyordu; gözbebeği ışığa karşı henüz hassastı, sağ koluyla ara sıra hareketler yapıyor ve inliyordu. Hekimler sabaha kadar başında idiler, gece yarısından beri oksijene devam ediliyor, serum ve iğne yapılıyordu. Gün ağarırken nefes alma ve hırıltı da yumuşamıştı.

10.XI.1938 günü 9'u beş geçe hayata gözlerini kapadı; biraz sonra Dolmabahçe Sarayının üstündeki «Cumhurbaşkanlığı forsu» yavaş yavaş iniyor, yerine yarıya kadar çekilen bayrağımız kara haberi ilân ediyordu.

HÜKÜMETİN BEYANNAMESİ

Hükümet, acı haberi bir beyanname ile bildirirken, Cumhurbaşkanı Vekilliğini ifaya başlayan Meclis Reisi Abdülhalik Renda, 11.XI.1938 günü Büyük Millet Meclisini, Cumhurbaşkanı seçmek üzere toplantıya davet etmişti. Milletvekillerinin hepsinin gözleri yaşlı idi. Saat on birde oturum açıldığı zaman, Başkan, Divan Kâtibi Naşit Uluğ'a, ölüm hakkındaki hükümet yazısını okumasını söyledi; saygı duruşundan sonra, yeni Cumhurbaşkanı seçimine geçilerek, Malatya Mebusu İsmet İnönü, Türkiye Cumhuriyetinin İkinci Cumhurbaşkanı olarak vazifeye çağırıldı.

DOLMABAHÇE'DE

O gün İstanbul'da Dolmabahçe Sarayında Ata'nın vücudu tahnit edilmiş, tabutu hazırlanmış ve Muayede Salonunda bayrağımıza sarılarak ihtiram mevkiine konmuş, ordumuzun her sınıfından dört kumandan başında selâm durmaya başlamıştı. Tabutun etrafında meşaleler yanıyordu.

İstanbul Üniversitesi öğrencileri büyük matem toplantılarına başlamış, bütün okullar bu toplantıları devam ettirmişti.

Ordu, gençlik ve her sınıftan halk saraya gelerek Ata'nın önünden hürmetle geçiyor, gözyaşları ve hıçkırıklar sarayın kubbesini sarsıyordu; tehacüm o kadar artmıştı ki, çiğnenenler, ölenler de oldu.

Matem bütün yurdu sarmıştı. Medeni dünya onun arkasından ağlıyordu. Yabancı dost devletler, başvekilleri, vekilleri, mareşalleri, ordu ve donanmalarına mensup birliklerle büyük insanın cenaze törenine katılma arzusunu bildiriyorlardı.

Atatürk'ün cenazesi 19. XI. 1938 günü İstanbul'dan kaldırılarak Ankara'ya götürülecekti. Sabahleyin saat 5,30 da günün ilk ışığı Muayede Salonunun pencerelerinden sızarak, yanan altı meşalenin ışığını gölgelendirirken, dört ordu mensubu, son nöbeti değiştiriyordu.

Ankara'da, sayısız çelenklerin süslediği Katafalk'ın önünden, yedisinden yetmişine kadar yüz binlerce insan yaşlı gözlerle geçtikten sonra, tabut seksen erin çektiği top arabasına yerleştirildi. Tarihin o güne kadar kaydetmediği azamette bir cenaze töreni ile ebedî istirahatgâhına taşındı.

Hayat

Atatürk'ün Aziz Nâşı

Önünde Saygı Nöbeti

Fotoğraf, Dolmabahçe Sarayı'nın muayede salonunda çekilmiştir.

2 Yüzlü Kedi

YAZAN: GORDON YOUNG — ÇEVİREN: ADNAN EREM

— 8 —

KALBİ, dışarı fırlıyacakmış gibi, çarpmağa başladı. Heyecanını biraz olsun yatıştırmak için yine bir vitrinin önünde durdu. Başını arkasına çevirmeden camın içindeki eşyaları seyretmiye başladı.

O sırada ayak sesleri tam yanıbaşında durdu. Tok bir erkek sesi :

— Bu saatte buralarda ne arıyorsunuz ?!... diye gürledi.

Başını çevirdi. Sert bakışlı bir Alman polisinin gözleriyle karşılaştı. Tekrar başını vitrine döndürdü :

— Bir arkadaşla yemek yiyeceğim de... Ona bir hediye almayı düşünüyordum... Vitrinlere bakıyorum...

Alman polisi soğuk soğuk sırıttı.

— Arkadaşınız yerine benimle bir yemek yemez misiniz ?...

Carré, cevap vermeden arkasını döndü. Gayrı ihtiyari, kendi sokağı don Cartot Caddesi'ne doğru acele acele yürümeğe başladı. Fakat aynı ayak sesleri onu hâlâ takipte devam etmekteydi...

Kedi, yürümesini hızlandırdı. Eve varmasına fazla mesafe kalmamıştı. Sokağın köşesini döndü. Deminki adamlardan hiçbiri ortada görünmüyordu.

Birkaç adım daha attı. Kapının önüne geldi. Etrafa korkak korkak bakındı. Yine kimse görünmüyordu. Elleri titriyerek çantasından anahtarını çıkardı. Kapıyı açtı. Kendini içeri attı !... Oh ! Kurtulmuştu... Nefes nefese kapının iç tarafına dayanarak durdu. Şimdiye kadar hiç bu kadar heyecana kapılmamıştı... Birkaç dakika öylece kaldı. Sonra yavaş yavaş merdivenleri tırmandı...

■

Odasında soyunmuş, rahat koltuğuna kurulmuştu ki, sokak kapısı hafif hafif vuruldu. Bu erken saatte gelen kimdi ?... Odasının penceresinden kapı görünmediği için bakamadı. Aşağı inmesi icabediyordu. Merdivenlerden inerken kapı tekrar vuruldu. Gelen, yabancı olmamalıydı. Parola verir gibi, yavaş yavaş vuruyordu. Taşlığa indi. Kolu kaldırdı. Kapıyı araladı ve birdenbire bir makinelinin soğuk namlusuyla karşılaştı. O anda hiçbir şey düşünemedi. Tüfek namlusu kapıyı dürterek ardına kadar dayadı. Kedi, karşısında üç silâhlı Alman askerinin durduğunu gördü. Ikisinin tüfeği kendisine çevrilmişti. Üçüncüsü, subaydı. Sert bir sesle emretti :

— Yürü bakalım !... Geceyarısından beri seni bekliyoruz !...

Carré, sesini çıkarmadı. Mukavemet etmedi. Herşeyin beyhude olduğunu biliyordu. Tıpış tıpış yürüdü. Biraz ilerdeki sokak içinde duran Alman polis arabasına tıkılır gibi bindirildi. Araba hemen hareket etti. Villa Léandre Caddesinin köşesine kıvrıldılar. 8 numaranın önüne gelince Kedi, kapının merdivenleri üzerinde Renée Borni'yi seçti. Yanında yabancı bir Alman vardı. Araba sert bir frenle durdu. Alman, otomobilin kapısını ardına kadar açtı. Carré'yi eliyle işaret ederek Renée'ye sordu :

— Bu mu ?!...

Genç kadın büyük bir heyecan içerisinde âdeta titriyerek cevap verdi :

— Evet o !... Kedi !...

Renée Borni'ye bunu soran yabancı Alman, Bleicher'in ta kendisiydi !...

Kedi herşeyin bir anda mahvolduğunu iyice anlıyordu. Bütün teşkilât şu dakikada yokolmuş demekti. Kalbinde bir burkulma hissetti. Yılan gibi rakibi Renée Borni onu ele vermişti !... Artık bir mucize bile Almanların elinden onu kurtaramazdı...

Soğukkanlılığını muhafazaya çalışarak otomobilin köşesine büzüldü. Tenha caddelerden kuş gibi Edouard VII. Oteli'ndeki Alman istihbarat merkezine geldiler. Şoför çevik bir hareketle yere atladı. Kapıyı açtı. Kedi, kendiliğinden arabadan indi. Otelin kapısında onu başka bir Alman subayı karşıladı. Usulen ismini, adresini, doğum yerini sorup bir deftere kaydetti. Sonra, iki tarafında muhafızlarla tekrar aynı arabaya tıkıldı. Bu sefer doğru La Santé hapishanesine...

Kedi, hapishanenin kapısından içeri adımını atarken tereddüt etti. Bu ne karanlık, ne soğuk yerdi !...

Sırtına bir el dokununca ister istemez ikinci adımı atmıya mecbur oldu. Asık suratlı bir kadın üzerini aradı. Cebinden hâtıra defterini çekip aldı. Ne yazık ki, Carré, herşeyini bu deftere karalamıştı...

Sonradan, yazmakta devam ettiği hâtıralarında, Kedi, bu ıstıraplı dakikaları şöyle anlatıyor :

«Karanlık ve soğuk hücreye girdiğim zaman o kadar üşüdüm ki !... Donuyordum... Elbisemle, olduğum gibi, köşedeki yatağa kendimi attım. Şu dakikada herşeyin bitmiş olduğunu iyice anlıyordum. Herşey tamamen mahvolmuştu... Ötekiler neredeydi ?... Hepsi yakalanmış mıydı ?... İşte bu soğuk hücrenin rutubetli taşları üzerinde hayatım nihayete erecekti. Hayır, bu pis yerde kalamazdım. Hemen ölmek istiyordum. Hapishane köşelerinde sürünmek bana yakışmazdı. Bu mümkün değildi ! Ya buradan çıkmalı veya ölmeliydim...»

KEDİ'NİN YENİ ÇEHRESİ

Ertesi sabah Kedi, rutubetli hücresinde titriyerek uyandı. Ters bir ses, ona hücresini süpürmesini emrediyordu. Tuhaf oldu. Vatansever bir Fransız subayının kızkardeşine, şimdiye kadar hiç kimse böyle hitap etmemişti !... Vücudu sızlıyarak yatağından doğruldu. Kendisine emreden sesin sahibini gördü. Kara kuru, fıldır fıldır bakışlı bir kadın... Aynı ses bu sefer de ona, hitap edildiği vakit hazırol vaziyetinde durmasını ihtar ediyordu !...

Sabah kahvaltısı olarak uzatılan iki parça kuru ekmeği aldı. Hücrenin demir kapısı gürültüyle üzerine kapanırken gözlerinde yaşlar birikerek ekmekleri gevelemiye çalıştı...

O gün, 19 kasım çarşamba sabahıydı. Biraz sonra hücrenin kapısı gıcırdıyarak tekrar açıldı. Bir Alman subayı Mathilde Carré'ye dışarı çıkmasını işaret etti.

Caddede bekliyen polis arabasına Alman subayı ile beraber girdiler. Otomobil hareket etti. Az sonra Edouard VII. Oteli'nin önünde durdular. Burada cereyan eden hâdiseleri Carré, hâtıra defterinde şöyle hikâye ediyor :

«Beni binanın en üst katındaki odaya çıkardılar. Önüme fevkalâde bir kahvaltı getirdiler. Bu kahvaltıda neler yoktu !... Süt, kahve, tereyağı, kızarmış ekmek, çay, reçel...

Bu güzel kahvaltıyı iştahla yedikten sonra, Bleicher ile tanıştık. Bana sigara ikram etti. Karşımdaki koltuğa oturdu.

— Madam... dedi, sizin gibi zeki ve becerikli bir kadının hapishanelerde çürümesi ne kadar mânasız olur !... Siz hapiste yatmak için dünyaya gelmiş bir insan değilsiniz. Müttefiklere yardım ettiğiniz gibi bize de yardım edebilirsiniz. Herşeyi biliyorsunuz. Birçok kimseleri tanıyorsunuz. Sizden istediğimiz, sadece bundan sonra bizim için çalışmanızdır. Tevkif etmek arzusunda olduğumuz birkaç kişi daha var. Cebinizden çıkan hâtıra defterinde kaydedilmiş olduğuna göre, 19 kasım çarşamba günü saat 11 de Café Pam Pam'da birisiyle buluşacaksınız... 19 kasım, bugünün tarihidir... Sizinle on birde oraya gideceğiz. Buluşacağınız şahsa beni yeni bir ajan olarak takdim edeceksiniz. Sonra, onunla serbestçe konuşacaksınız. Adam kâfi derecede malûmat verince ben derhal kendisini tevkif edeceğim. Bu şekilde beraberce çalışmıya başlıyacağız Madam. Eğer dediklerimi yaparsanız ve bize hiçbir müşkülât çıkarmazsanız bu akşam serbest kalırsınız. Lâkin, bizi aldatmıya kalkıştığınız anda, derhal, muhakeme bile edilmeden kurşuna dizilirsiniz ! Bu hususun bilhassa hatırınızda kalmasını isterim !...

Bleicher, sigarasından bir iki acele nefes çektikten sonra konuşmasına devam etti :

— Tekrar ediyorum Madam, bize yardım ediniz ve hayatınızı kurtarınız ! Unutmayınız ki, Ingiltere artık herşeyi kaybetmiştir. Alman orduları muzaffer olmuştur. Size, bu fevkalâde hizmetinize mukabil ne veriyorlardı dediniz ? Ayda altı bin frank mı ?!... Çok yazık ! Ingilizler hep böyledir işte ! Başkalarını kendileri için gece gündüz çalıştırırlar. Sonra da adamakıllı bir maaş bile vermezler !... Madam Carré, bugünden itibaren artık bizimle çalışacaksınız ve hiçbir müşkülât çıkarmıyacaksınız ! Dediklerimi iyice anlıyorsunuz, değil mi ?...»

Bu dakikalar esnasında Kedi ne düşünüyordu, nasıl bir hissiyatın tesiri altında bulunuyordu, bilinmez... Lâkin, boynunu kurtarmak için her türlü teklife peki demek mecburiyetinde kaldığı aşikârdı... *(Devamı gelecek sayıda)*

Reji sör Henri Decoin'in, «La Chatte» filminde «Kedi» nin tevkifi sahnesi.

HAYAT'ın Kapak Kızı

NICOLE

İranlı Bir Güreşçi ile Evleniyor

Bugüne kadar kimsenin sırtını yere getiremediği bir insan azmanına, yirmi yaşında çıtı pıtı bir kız pes dedirtti. Mecmuamızın 104. sayısında İstanbulda çektiğimiz resmini kapak olarak bastığımız dünyanın en meşhur mankenlerinden Nicole de Lamarge'a, Tahran'da elli beş yaşındaki İranlı halter ve güreş şampiyonu Şaban Caffar ilk görüşte aşık olmuştur. Dilber manken, «Beyinsiz adam» lâkabına rağmen bu devle evlenmek niyetinde olduğunu söylüyor

Yıldız Asfaltında, KALORİFERLİ
Apartman Dairelerinden biri ile

bu şahane manzara
sizin olabilir!

Türkiye İmar Bankasında açtıracağınız en az 200 liralık bir hesap, size şehrin her tarafına yakın Yıldız Asfaltında, bu KALORİFERLİ Apartman Dairelerinden birini kazandırabilir. Ayrıca İç Erenköy'de Arsalar ve zengin Para İkramiyeleri.

30 uncu YILDÖNÜMÜ münasebetiyle
her hesap açtırana:
CAZİP HEDİYELER

Türkiye İMAR BANKASI

AŞİREFENDİ : Büyük Postahane arkası
SİRKECİ : Asmaaltı Kahve karşısı
GALATA : Yüksekkaldırım başında
ELMADAĞ : Divan Oteli karşısı
KADIKÖY : Sebze Hali karşısı
SARIYER : Köprübaşı
ÇAPA : Fındıkzade
HASANPAŞA : Kadıköy

CLAIRE COMTE — Açık gri renkte yünlü kumaştan yapılmış sade bir sokak kıyafeti. Bunu hem pratik hem de şık bir elbiseye sahip olmak isteyenlere tavsiye edebiliriz. Kollar kısa takma, yaka yuvarlak, beden bol ve düzdür. İki yan dikişlerden gelen kendi kumaşından sentür, önde bağlanırken meydana getirdiği büzgüler, modelin vücuda oturmasını temin etmekte ve elbiseye ayrı bir güzellik vermektedir.

MODA

SIMONETTA — Roma'nın meşhur modacılarından Simonetta'nın kreasyonu olan bu model, siyah - beyaz pötikare yünlüden yapılmıştır. Açık yuvarlak yakası, takma kısa kolları, önden üç düğmeli düz bedeni vardır. Etek, üç plikaşe sayesinde bol ve kabarık durmaktadır. Belinde kırmızı deriden bir sentür vardır. Ayakkabı, eldiven, şapka aynı renktedir.

HORN — Açık bej rengi ince yünlüden yapılmış bir döpiyes. Etek arkadan tek dikişli ve dardır. Beden, göğüslerin yanından inen dikiş ve arkadaki penslerle vücuda oturtulmuştur. Modelin hususiyeti, göğüs üzerinde roba karakterinde enli parça ve üzerindeki iri düğmelerdedir. Kollar truvakar uzunluğunda ve japonedir.

LONDRA MODASI — Artık gelinlikler de, günümüzün modasına ayak uydurdu. Şimdiye kadar alışılmış olanın aksine, yaka kokteyl elbiselerindeki gibi yuvarlak ve açık, duvak kısa, etek kısa, sadece kollar uzundur. Belin iki yanındaki pensler eteği bol ve kabarık tutmaktadır. Taç, stras ve inci boncuklarla tezyin edilmiştir. Ayakkabı saten düşestendir.

HORN — Serin havalar için kullanışlı bir truvakar. Etek yanlardan dikişli ve dardır. Yaka yuvarlak bebe biçiminde, kollar ise reglandır. Beden verev olarak kesildiğinden bol ve döküktür. Önde iki tane kapaklı ve düğmeli cebi vardır.

YUVANIZ İÇİN
PRATİK TAVSİYELER

Eşyalarınızın döşemesini değiştirecekseniz

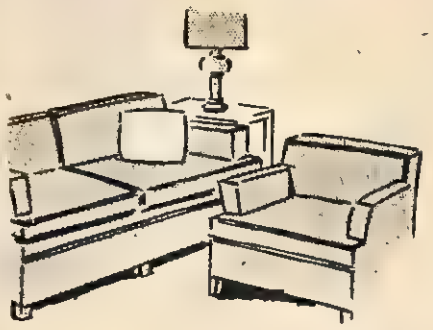

Daha sade olacağı düşüncesiyle hepsinde aynı düz renkleri kullanmakta ısrar **ETMEYİNİZ...**

Kanapeye döşenecek düz rengi koltuğun arkasında ve yanlarında kullanmak yeter. Koltuk şiltesini ekose kumaşla kaplamak ve aynı kumaştan bir yastığı kanapeye koymak **UYGUNDUR.**

Yatak odanız açık renklerle döşenmişse

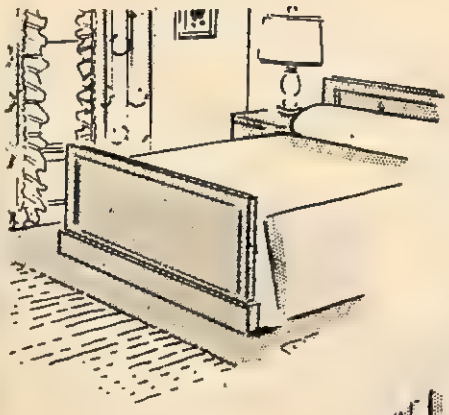

Göze hastahane odaları gibi sevimsiz ve soğuk **GÖRÜNECEKTİR...**

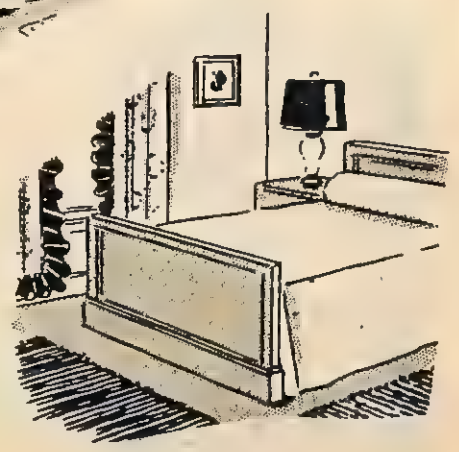

Bu yeknesaklığı önlemek için meselâ lâmba, perde bordürleri ve taban halıları gibi teferruatta yer yer koyu renkler **KULLANINIZ.**

ES-KO

LİMON ÇİÇEĞİ KOLONYASI

FM - 6, harika formül sayesinde **ES-KO** Limon Çiçeği Kolonyasının kokusu uzun müddet dayanır ve çok geniş bir sahaya yayılır.

FM - 6 formülü yalnız **ES-KO** Limon Çiçeği Kolonyasında vardır. Aradığınız bütün hususiyetler bu üstün kaliteli kolonyada bulunur.

REKLAM MORAN

Yüzde 100 sabit ve etrafa yayılan koku

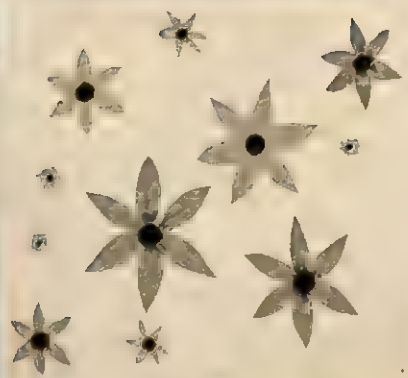

Bugün derhal FM - 6 lı bir ES-KO Limon Çiçeği Kolonyası alınız.

DONMUŞ DENİZ

YAZAN: WILKIE COLLINS
—7— ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

—SAKIN, sessiz bir gece idi. Gökyüzünde ne bir bulut, ne de bir yıldız. Görülen yalnız koca bir ay. O gece ben, gece yarısı nöbetçisi idim. Sen güverteye geldin ve beni yalnız buldun...

Durdu. Crayford, elini eline alarak cümleyi onun tarafından tamamladı :

— Yalnız ve gözyaşları içinde.

Wardour hiddetle :

— Son gözyaşlarımdı onlar.

Dedi.

— Öyle deme. Zaman olur ki insan gözyaşı dökmese de acımaya lâyıktır. Herneyse, devam et, Richard.

Wardour, eski hâtıraları tazelemeğe çalışarak, yavaş ve nazik bir sesle devam etti :

— Beni o esnada her kim rahatsız etseydi mutlaka onunla dövüşürdüm. Rahatsız ettiğin için benden özür dilerken sesinde öyle bir samimiyet vardı ki kalbimi yumuşattı. Sana, hayatım boyunca kalbimi kıran bir vaka ile karşılaştığımı söyledim. Daha başka izahata lüzum görmedim. Bu dünyada şifası olmıyan tek bahtsızlık, kadınların sebep oldukları bahtsızlıktır.

Crayford ilâve etti :

— Ve bir tek saadet de kadınların getirdiği saadettir !

— Bu, senin onlar hakkındaki görüşün olabilir. Benimki başkadır. Ben, bir erkekte mevcut bütün aşk, sabır, ibadet ve tevazuu bir kadının ayaklarının altına serdim. Bütün kadınlar gibi o da benim bu hediyelerimi kolaylıkla, memnuniyetle ve hissizce kabul etti. Onu kazanmadan önce mesleğimde ilerlemek için İngiltere'den ayrıldım. Tehlikelere göğüs gerdim, ölümle karşılaştım. Bir derece terfi ederim diye, onun uğruna, hayatımı Afrika'nın sıtmalı bataklıklarında bin bir tehlikeye attım. Ve muvaffak oldum. Ne kazandımsa hepsini ona vermek ve yorgun kalbimi tebessümünün ışığında dinlendirmekten başka ondan birşey istememek üzere, vatana döndüm. Fakat onun dudakları, ki ayrılırken onları ben öpmüştüm, bana başka bir adamın onu benden çalmış olduğunu söylediler. Bu itirafı işitince yalnız birkaç kelime söyliyerek ondan ebediyyen ayrıldım. Söylediklerim de şunlardı : «Bir gün gelecek ki seni affedeceğim. Fakat seni benden çalan adamla ilk rastlaştığımız gün, vay onun başına gelecekler !» Bunun kim olduğunu bana sorma. Henüz daha keşfedemedim. Ihanet, çok gizli tutuldu; onu nerede bulabileceğimi bana hiç kimse söyliyemiyordu; kim olduğunu da söyliyen bulunamıyordu. Ziyanı yok. Ilk darbeye dayandıktan sonra kendime güvenebilirim. Beklerim. Nihayet zamanı gelir.

— Ne zamanı bu ?

— Yani o adamla karşı karşıya gelmenin zamanı ! O adamla elbet bir gün karşılaşacağım. Buna o zaman ne kadar inanmışsam şimdi de yine öyle inanıyorum. Biz ikimiz, bir gün gelecek tanışacağız. İşte bu inanış yüzündendir ki ben bu Seferî Heyete gönüllü olarak katıldım. Aynı tehlikelere maruz, aynı yükle mahmul her teşebbüse katılmayı cana minnet biliyordum. İçimdeki bu kanaatledir ki hastalarla burada kalmanın veya sağlamlarla yola çıkmanın bence hiçbir farkı olmadığını söylemiştim. O adama rastlayıncaya kadar yaşıyacağım ! Mutlaka bir hesap günü gelecektir. Buradaki şu dondurucu soğukta, yahut uzak memleketlerdeki öldürücü sıcaklarda, savaşta veya deniz kazasında, açlık karşısında, bulaşıcı hastalıkların gölgesi altında, etrafımda binlerce insan dökülüp ölse bile, ben yaşıyacağım ! Gelecek tek bir gün için yaşıyacağım ! O adamla karşılaşıncaya kadar yaşıyacağım !

Durdu. Titriyordu. Crayford, sessiz bir korku içinde geri çekildi. Wardour bunun farkına varmıştı. Devam ederek:

— Bana bak ! diye haykırdı, memlekette iken kalb ağrısı mütemadiyen beni kemiriyordu. Burada ise Kuzey'in buzlu rüzgârları etrafımda ıslık çalıyor ! Öyleyken içinizde en sağlam adam, benim ! Niçin ? Öyle zorluklarla pençeleştim ki heyetimiz içindeki en pişkin insanlar bunlara dayanamaz. Niçin ? Ben ne yaptım ki şu dakikada bile vücudumdaki bütün damarların içinden en kuvvetli hayat iksirleri akıp gidiyor ? Niçin sağ kalıp yaşıyabiliyorum ? Tekrar edeyim : Gelecek olan o bir tek gün için. O adamla karşılaşacağım gün için !

Bir daha susmuştu. Bu sefer Crayford söze başladı :

— Richard ! dedi, seninle ilk defa tanıştığım zaman, bütün dış görünüşüne rağmen, ben senin içinin iyi olduğuna inanmıştım. Sana, ancak bir kardeşten bekliyeceğin samimiyet ve ciddiyetle inanmış ve bağlanmıştım. Şimdi sen bu inanışı çok zor bir tecrübeye tâbi tutuyorsun. Şayet, senin düşmanın olan o kimse bana şimdi senin konuştuğun gibi konuşacak, şimdi görünmekte olduğun gibi görünecek olsaydı cesur, doğru, hakşinas bir adam aleyhinde çok çirkin iftiralarda bulunduğu için ona arkamı çevirirdim. Oh ! Dostum, dostum, eğer zerre kadar beni sayıyorsan kalbinden o düşünceleri çıkarıp at ! Bana, kanlı intikam gibi kötü inanışları ayağının altına almış, lekesiz bir çehre ile bak ve bunları bir daha aklının kenarından bile geçirme ! Sana şimdi sevgili bir dost ve bir kardeş gibi uzattığım şu eli, uzatamamak mevkiine beni hiçbir zaman, ama hiçbir zaman düşürme, Wardour !

Hiçbir sesin tesir icra edemiyeceği kalb, Crayford'un bu sözleriyle yumuşamıştı. Yine onun tesiriyledir ki keskin bakışlar, eski sertliğini kaybetmişti :

— Sen bana lâyık olmadığım bir

yakınlık gösteriyorsun, dedi, bu yakınlığı bir parça daha artır ve biraz önce söylediklerimi unut. Artık benden bahsetmeyi bırakalım. Çünkü ben buna lâyık değilim. Şimdi mevzuu değiştirelim ve bir daha da buna avdet etmiyelim. Birşeyler yapalım. İş, Crayford... İşte hayatımızın hakiki iksiri budur! İş, adaleleri gerer ve kanı harekete getirir. İş, vücudu yorar ve dimağı dinlendirir. Ortada benim yapabileceğim bir iş yok mu? Yarılacak odun, taşınacak yük?

Tam bu sırada kapı açıldı. Frank'ın karyolasını parçalıyacak olan Bateson, elinde balta ile göründü. Wardour, adamın elinden baltayı kaparak:

— Bununla ne yapacaksın?

Diye sordu.

— Mister Aldersley'in karyolasını parçalıyacağım, efendim. Yakacak ihtiyacı için.

— Senin yerine bu işi ben yaparım.

Crayford'a dönerek:

— Beni hiç merak etme, eski dost! İcabeden şeyi yapacağım. Yani vücudumu yoracak ve dimağımı dinlendireceğim.

İçindeki habis ruh, hiç değilse şimdilik, sinmişti. Crayford, sessizce onun elini tuttu ve sonra, o önde, Bateson arkada, Wardour'u işiyle başbaşa bırakarak çıkıp gitti.

Bölüm X

Wardour, elinde balta, Frank'ın tahta karyolasına yaklaştı. Kendi kendine şöyle söyleniyordu:

— Kabil olsa da bu tahta karyolayı parçalar gibi zihnimdeki düşünceleri de parçalayıp atabilsem!

Elindeki âleti kullanmasını pek iyi bilen biri gibi balta ile karyolaya hücum etti. Tekrar kendi kendine söyleniyordu:

— Bir centilmen olacağıma keşke bir marangoz olsaydım! Balta da amma güzelmiş Bateson usta! Nereden elde ettin bunu? Ne mükemmel! Zavallı Crayford! Sözleri hâlâ kulaklarımda çınlıyor. İyi bir insan! Asil ruhlu adam! Düşünmenin faydası yok, pişman olmaya da lüzum yok. Söylenilen söylenmiştir. Çalışmak! Çalışmak! Çalışmak!

Her balta indikçe yere bir tahta parçası düşüyordu. Parçalamanın ne kolay şey olduğunu düşündü:

— Ey genç Aldersley! Karyolanı parçalamak meğer işden bile değilmiş! Şimdi onun işini bitiririm. Müsaade etseler bütün şu kulübeyi bir hamlede yere serердim!

Yere uzunca bir tahta düştü. Bunu ikiye bölmek lâzımdı. Tahtayı çevirdi ve iğilip muayene etti. Gözüne birşey ilişmişti: Ağaca bir takım harflerin oyulmuş olduğunu gördü. Daha yakından baktı. Harfler çok hafif ve fena oyulmuştu. Bunların ancak ilk üç tanesini seçebildi; bunlardan bile emin değildi. Her şeyden ziyade K.L.A. ya benziyorlardı. Tahtayı elinden yere atarak:

— Bunları buraya kim oymuşsa Allah belâsını versin! dedi, dünyada başka bir isim bulamadı da bunu mu oydu?

Bir lâhza durdu. Derken işine devam etmek istedi. Azimli bir tavırla baltaya bir göz attı:

— Çalışmak! Çalışmak! Bundan başka hiçbir şeyin kıymeti yok!

Tekrar baltayı eline alarak işine devam etti. Kalın bir tahta parçası daha paralamıştı. Durup şüpheli gözlerle bunu muayeneye koyuldu. Bunun üzerinde de diğeri gibi oyulmuş harfler görülüyordu.

Baltayı yere bıraktı. İçinde, mahiyetini anlıyamadığı garip bazı hisler uyanmıştı. Kendi kendine:

— Yine oyulmuş harfler! diye söylendi, bu tembeller vakitlerini işte böyle saçma şeylerle geçirirler! F. A.? Bu onun adının ilk harfleri olsa gerek: Frank Aldersley. Öteki tahtada görülen harfleri acaba kim oymuş? F. A. mı?

Tahtayı aydınlığa tutarak daha yakından muayeneye başladı. Tahtanın aşağı kısımlarında yine bazı harfler görülüyordu. F. A. harflerinin altında iki harf daha okudu: K. B.

— K. B.? diye tekrarladı, muhakkak bunlar sevgilisinin adı olacak! O yaştaki delikanlıların sevgilileri olmasını pek tabiî saymak lâzım!

Bir daha durdu. İçinde hasıl olan bir acının, yüzünde esrarengiz akisleri görülüyordu. Bitkin bir halde:

— Evet, diye söylendi, adının ilk harfleri K. B. dir! Klara Burnham.

Tahta parçası elinde olduğu halde öylece kala kaldı. Kendi kendine sorar gibi muttasıl:

— Klara Burnham? Klara Burnham?

Diye söyleniyordu.

Tahta elinden düştü ve o da, bir saniye içinde, sapsarı kesildi. Gözleri, yerdeki tahta ile yarı parçalanmış karyola arasında bir aşağı bir yukarı şaşkın şaşkın dolaşıyordu. Fısıldarcasına kendi kendine:

— Yarabbi! diyordu, bana şimdi ne oldu?

Ve sonra, hiddet ve korku arasında garip bir çığlık koparарak, tekrar baltaya sarıldı. İşine, şiddetle ve yeis içinde devam etmek istedi. Fakat kabil olamıyordu. Bütün kuvvetine rağmen baltayı kullanamıyor, kullanmak mecalini kendinde bulamıyordu. Elleri, balta sapını kavrıyamıyacak kadar zayıflamış, titriyordu. Ocağın başına giderek ellerini ısıtmak istedi. Faydasız; elleri bir türlü ısınamıyordu. Bu titreyiş, bütün vücuduna sirayet etti. Zihinden geçen şeyler, onu titretiyordu:

— Crayford! diye haykırdı, Crayford! Buraya gel. Birlikte ava gidelim.

Hiçbir dost ses ona cevap vermiyor, kapıda hiçbir dost siması görünmüyordu. Aradan bir müddet geçti. Kendini nasıl birden bire kaybettiyse bu sefer aynı süratle kendine gelmişti. Çehresinde korkunç, gayrı tabiî bir gülümseme belirdi. Ocağın başından ayrıldı. Baltayı bir köşeye koydu; eski yerinde otururak düşüncelere daldı. Nihayet aradığını bulmuştu! Hem nerede? Dünyanın o bir ucunda! Evet, Kutup yolcularının açlık ve ölümle pençeleştikleri son günlerde aradığı adamı bulmuştu!

Aradan dakikalar geçti.

Birdenbire odaya hücum eden bir rüzgâr dalgası onu, daldığı uykudan uyandırmıştı. Dönüp bakınca Crayford'un kapıyı açtığını gördü. Arkasında bir subay vardı. Wardour ayağa kalkarak Crayford'un omuzundan arkaya doğru baktı.

Bu gelen, tahtaya o harfleri oyan adam mıydı? Evet, ta kendisi: Frank Aldersley!

Bölüm XI

Crayford, yarı parçalanmış karyolaya bakarak:

— Hâlâ çalışıyor musun? dedi, biraz dinlensene, Richard. Keşif kolu hareket etmek üzere. Eğer subay arkadaşlarınla vedalaşacaksan kaybedecek vakit yok. *(Devamı gelecek sayıda)*

Richard Wardour, F. A. harflerinin altında iki harf daha okudu: K. B.

Bu meselede hiç düşünmeyin!

ŞAHESER ROMANLAR

herkesin her zaman tercihan okuyacağı

EN SEÇME ESERLERDİR

Bu serîden en son çıkan romanlar:

SABAH YILDIZI	
7.5 Lira	(A. J. Cronin)
MELİSSA	
8 Lira	(T. Caldwell)
AŞKTAN DA ÜSTÜN	
8 Lira	(E. Gaskell)
HARP VE SULH	
10 Lira	(L. Tolstoy)
BÜYÜLÜ ÇİÇEK	
8 Lira	(L. Bromfield)
HER KADIN GİBİ	
8 Lira	(S. Undset)
BAHAR ATEŞİ	
8 Lira	(J. Hilton)
BİR BAŞKA KADIN	
10 Lira	(H. Walpole)
SİLÂHLARA VEDA	
10 Lira	(E. Hemingway)

ŞAHESER ROMANLAR

GÜVEN YAYINEVİ

Cağaloğlu Yokuşu, Narlıbahçe S. 11
İstanbul

Belinda Lee

Fransa'yı ve Fransızları çok beğendiğini, Paris'te yerleşmek istediğini söylüyor. Fakat gazetecilerden kaçan yıldızın Orsini ile ne zaman evleneceği henüz belli değil. Beklenen izdivaçtan sonra Orsini'nin de İtalya'ya veda etmesi gerekecek.

CAZİBESİ SAYESİNDE — *Belinda Lee sinema dünyasının en cazip kadınlarındandır. Beyaz perdede bu meziyeti sayesinde kısa zamanda temayüz etmeye muvaffak olmuştur. Aktrise sonra dramatik roller de verilmiştir.*

BİR zamanlar gazetecilere en fazla iltifat eden yıldızlardandı. Londra'da beyaz perdeye atıldığı ilk günlerde gazetecilerin yardımıyla kolayca temayüz etti. Fotoğrafları çekildi, hayat hikâyeleri yazıldı, iki yıl içinde Belinda Lee İngiliz sinemasının en popüler isimleri arasına katıldı. Fakat, zaman insanları nasıl değiştiriyor!... Şimdi Belinda Lee, Orsini skandalından sonra gazetecilerden kaçmaktadır. Aktris bir yıla yakın bir zamandan beri Fransa'da oturuyor. Yaz aylarını Güney sahillerinde geçiren Belinda, iki haftadan beri Paris stüdyolarında Maurice Ronet, Daniel Gélin ve Dany Carrel ile birlikte «Arzu Edilen Bu Vücut» (Ce Corps Tant Désiré) adlı yeni bir filim çeviriyor. Stüdyoda kendisiyle konuşmaya, resimlerini çekmeye gelen gazetecileri kabul etmiyor. «Beni rahat bıraksınlar» diyor, «Filim çevirirken yanımda kimse istemiyorum. Sonra, benim Orsini'den başka bir erkeğin kolları arasında olduğumu söylesinler... Benim sinema hayatım başka şey, hususi hayatım başka şeydir. Niçin hususi hayatımla sinema hayatımı karıştırmak istiyorlar?...»

Belinda Lee Paris'te yerleşmeye kararlı. Fakat Prens Orsini ile ne zaman evleneceğini kimse bilmiyor. Ecdadı arasında 40 Kardinal, 11 Kıraliçe ve 5 Papa bulunan Orsini bu aşkı yüzünden İtalya'yı terketmeye mecbur kalmıştı. Orsini şayet Belinda ile evlenirse, Carlo Ponti gibi, memleketinde iki karılı erkek durumuna düşecek, tevkif edilecekti. Tahminlere göre, iki sevgili Reno'ya veya Las Vegas'a kaçarak orada da evlenebilirler. Fakat bu halde de Orsini'nin memleketine veda etmesi lâzım. Şimdilik Belinda Etoile meydanı ile Auteuil kapısı arasında bir apartman arıyor. Fakat bu arada İngiltere ile de ilgisini tamamen kesmiş değil. J. Arthur Rank kumpanyası ile yaptığı kontrat icabı, zaman zaman Londra'da filim çevirecek. Belinda Fransa'yı çok beğendiğini söylüyor ve şunları ilâve ediyor: «Fransız yemeklerini de çok seviyorum. Saat beş çayını unuttum artık. Fransa'da yeni filim teklifleri almaktayım. Perdede tabiî, sade, makiyajsız, gerçek bir kadın tipini canlandırmak isterim. Başka bir arzum da Kıraliçe Marie Stuart rolünde oynamak. O da benim gibi aslen Skoçyalı idi ve Fransa'yı pek çok seviyordu...»

AFRİKA'DA — *Belinda, Afrika'da «Gece Ay Yok» filmini çevirirken sık sık Roma'ya uğrardı. Prens Orsini ile olan aşkı bu sıralarda başlamıştı*

«TEŞEKKÜR EDERİM» — *Belinda'nın İngiltere'de çevirdiği son filimlerinden biri Soho mahallesinde geçiyor. Belinda Lee ve John Gregson Soho kahvehanelerinden birinde beraber görülüyorlar. Arkalarındaki dekorda, 50 lisanda yazılmış — Türkçe de dahil — «Teşekkür ederim» ibareleri var.*

SOHO'DAKİ MUCİZE — *Hikâyesi Soho'da cereyan eden bu kordelede aktris, John Gegson ile oynuyor. İki yıldız filmin bir sahnesinde...*

SİNEMA HABERLERİ

YENİ BİR YILDIZ — *J. Arthur Rank stüdyolarında çevrilen «Kalblerin Bekârı» (Bachelor of Hearts) adlı film, yirmi yaşında yeni bir genç aktris lânse ediyor. Kolej talebelerinin hayatını anlatan bu kordelede baş erkek rolünü Alman sinemasının en popüler genç aktörlerinden Hardy Kruger oynamaktadır. Filimde sarışın aktris Sylvia Syms de rol almış bulunmaktadır.*

«ÖFKE» — *İngiliz tiyatrosunun en kabiliyetli genç yazarlarından John Osborn'un «Öfke» (Look Back in Anger) adlı tanınmış piyesi Elstree stüdyolarında filme alınıyor. Filmde baş erkek rolünü Richard Burton canlandırmaktadır. Aktörün karşısında Claire Bloom ile birlikte genç aktris Mary Ure oynuyor. John Osborn'un eşi olan sarışın Mary Ure (yukarıdaki resimde Richard Burton ile beraber görülmektedir) «Öfke» piyesini sahnede de temsil ederek büyük muvaffakiyet kazanmıştır.*

«ROSEMARIE» — *Nadja Tiller bir zamanlar Almanya'nın en cazip yıldız namzetlerindendi. Bu yıl Venedik Festivali'nde gösterilen «Rosemarie» adlı film Nadja'ya «yıldızlık» payesini kazandırdı. Yukarıda bir sahnesi görülen «Rosemarie» filminde aktör Peter Van Eyck da rol almış bulunuyor.*

OKUYUCU MEKTUPLARI

Ankara'dan Bayan Aynur Ölmezer'e :

Çillerin giderilmesi için en iyi fikri size bir cilt hekimi verebilir. Bahsettiğiniz ilâç reklâmlarına fazla rağbet etmeyiniz. Saç bakımı hakkında Hayat Doktoru, Hayatın 62. sayısında bir yazı yazdı. Lütfen bir kere okuyunuz. Bütün dünya mecmuaları kapaklarına tanınmış ve sevilmiş kadın artist resimlerini koymaktadır.

■

Beşiktaş'tan Şenmen Varol'a :

Lazlar Kafkas ırkındandır. Yanlış olarak Trabzon'un doğusunda oturan denizci halka bu isim verilmiş ve onların bir kısmı da bunu benimsemişlerdir. Fakat Müslüman bir kitle olduğu için göç yoluyla Karadeniz kıyılarına gelerek yerleşmiş aileler de vardır. Asıl Lazların vasfı kısa boylu, güçlü kuvvetli, çevik olmalarıdır. Her bölgede uzun müddet yaşayan halkın o bölgenin iklim şartlarına göre bir karakter taşıması tabii bir hâdisedir. Mahdut bir saha içinde kız alıp verme de o bölge halkına bir hususiyet verir. Şive değişikliği de bu sebeplerden ileri gelmektedir.

■

Melândra'dan Bay Ahmet Hamdi ye :

Naci'nin soyadı Erdem'dir. «Fenerbahçe Kulübü, Kadıköy, İstanbul» diye yazarsanız mektubunuz gider.

■

Balıkesir'den Melâhat Coşkuner'e :

Adresinizi diğer mektuplaşmak istiyenler arasında neşredeceğiz. Orta okul mezunları koleje imtihanla alınıyorlar. Eğer kolejin esas olarak kullandığı dili biliyorlarsa ve yine imtihan vermek şartiyle bir sene, lisanı yeni öğreniyorlarsa iki sene ihzari kısımda okuyorlar.

Tekirdağ'dan Bay Burhan Büyük'e :

İnönü Plânör Kursundan aldığınız cevap tatmin edicidir. Resmi bir makam olduğu için size inceden inceye tafsilât veremez. Hava Kuvvetleri Kumandanlığı Hava Liseleri adresine yazarak isteğinizi bildiriniz. Bu gibi işlerde şahsen müracaat lâzımdır.

■

Karabük'ten Bay Fevzi Gültekin'e :

Kıral Faruğun adresini bilmiyoruz. Muhtelif yerlerde oturduğuna dair rivayetler var.

■

Elazığdan Ali Mehmetler'e :

Nuh Peygamberin, gemisinin üzerine oturduğu dağa söylediği sözü bilmiyoruz. Dünyadaki yer çekimi denizlerin sabit kalmasını sağlar. Gazi Osman Paşayı Ruslar esir etmiş, kahramanlığına hürmeten kılıcını almamışlardır.

■

Göle'den Bay Zeki Tokgöz'e :

Antarktika Güney Kutup bölgesidir. Pasifik Okyanusunda bulunan takım adalar topluluğuna Okyanusya denir. Altes, Prens veya Preniseslere verilen ünvandır. Sebile ismi 66. sayıda verildi.

Kadınların erkekler kadar kuvvetli olmayışı bir tabiat olayıdır. Deniz kenarında ağızına kum veya çakıl taşı alarak bağırmakla kekemeliğin geçeceğini tıp kabul etmez.

■

Konya'dan Tayyar Çimen'e :

Kıbrıs'ın yüz ölçümü 9.600 kilometre karedir. Adresinizi neşredeceğiz. Bütün magazin ve aktüalite mecmuaları dünyaca tanınmış artist resimleri ile kapaklarını süslemektedirler.

■

Melândra'dan Bay Naci Tayip'e :

Bir İngiliz okulundan Türk lisesine sene kaybetmeden geçmeniz için mutlaka imtihana tâbi tutulursunuz. Şimdiden nakletmek istediğiniz bir liseye yazarak durumu daha iyi öğrenmeniz yerinde olur.

Samsun'dan Bay Necmettin Yüksel'e :

Eyüpsultan Camii 3. sayımızın arka kapağında verildi. Muzır neşriyat denilen ve öğrencilerin okumaması gereken şeyleri talim ve terbiye heyeti meneder. İlgili bir fırsat bulunca bahsettiğiniz tabloları da basacağız. İslâmiyet bir iç temizliği ve güzel ahlâk dinidir. Kıyafetin dinle ilgisi olmaması gerekir. Ayıp olanı yaşanılan devrin ahlâk kuralları tâyin eder. Bazı erkeklerin her türlü kötülüğü yaptıkları ve kendilerince mazur oldukları bir devirde «günahtır» diye kadınları tabii haklarından mahrum etmek doğru olmaz. Süs kadınlar için mubahtır.

■

Develi'den Bay MU. KA. Gil'e :

Mektuplaşmak için verdiğiniz adresi diğerleri arasında neşredeceğiz. Fakat mektubunuzu neşretmemiz mümkün olamıyor.

■

Okuyucularımızdan Bay Sabri Özakkan'a :

Bazı yüz kısımlarında sakal çıkmaması bir mahzur ve bir kusur teşkil etmez. Esasen yaşınız daha on sekiz. 1.78 boya göre 66 kilo az demektir. Teşekkül çağında olduğunuza göre gıdanızdan kesmemeniz lâzım. Göbeklenmenizin sebebi belki fazlaca hareketsizliktir. Karın adalelerini işletecek idman hareketleri yapınız.

■

Ankara'dan Bay A. Ambarcıoğlu'na :

Şiirinizi okuduk. Güzeldir. Fakat Hayat'ta şiir neşretmiyoruz.

■

Kadıköy'den Bayan Ayşe Topçu'ya :

Meşhur yıldızların hususi hayat ve okuyucularımızı ilgilendiren taraflarını fırsat buldukça neşrediyoruz. Erkek artistlerin resimlerini iç sahifelerde veriyoruz. Siyah benekler için bir cilt hekimine müracaat ediniz. Bu bir hastalık değildir ama, cildinizin hususiyetini görür ve size tavsiyelerde bulunur.

ITIR — Yukarıda fotoğrafını neşrettiğimiz 5.5 yaşındaki okuyucumuz Itır Candan, bu milli kıyafetini Hayat mecmuası için diktirmiştir...

Kıbrıs'tan S. A. Tuna'ya :

Bahsettiğiniz resmi gönderirseniz bir sırası gelince, okuyucu sütununda neşrederiz.

DÜZELTME

Çanakkale tefrikamızın 101. sayıda çıkan son yazısında kayıplarımızdan bahsedilirken, kahraman şehitlerimiz için maktûl tâbiri kullanılmıştır. Bu konuda hassasiyet gösteren ve bizi ikaz eden okuyucularımıza teşekkür eder, yerinde kullanılmamış olan bu kelime için özür dileriz.

■

107. sayımızın arka kapağında çıkan fotoğraf sahibinin soyadı bir yanlışlık eseri Artun olarak gösterilmiştir. Fotoğrafın Bay Zeki Arkun'a ait olduğunu tavzih eder, özür dileriz.

Yıldızınız diyor ki...

(7 KASIMDAN 13 KASIMA KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Büyük bir kararsızlık içerisindesiniz. Düşündüğünüz şey hakkında bir türlü işe nereden başlıyacağınızı kestiremiyorsunuz. Bir karar vermeli ve ona göre hareket etmelisiniz. Alacağınız bir habere sevineceksiniz.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Bir sürpriz hayatınızda ummadığınız bir çığır açacak. Bu sizin için biraz da hayırlı olacaktır. Ama yine de dikkati elden bırakmamalısınız. Dostlarınıza karşı biraz itimatlı davranınız. Sıhhatiniz bakım istiyor.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Âmirleriniz ve müşterek iş yaptığınız arkadaşlarınız tarafından takdir ediliyorsunuz. Bunu devam ettiriniz. His hayatınız inkişaf edecektir. Sıhhatiniz normal. Alacağınız bir haber size oldukça üzüntü verecek.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Bir yakınınızın imdadına koşmanız sizi tanıyanlar tarafından takdirle karşılanmış. Şahsi bir işinizde hissettiğiniz aksaklık tedbir almanızı gerektiriyor. His hayatınızı ve sıhhatinizi kontrolsüz bırakmayınız...

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Uzun zamandır peşinde koştuğunuz bir işiniz hallolmak üzeredir. Ancak dikkatli davranmalısınız. Bu ara sıhhatinizi ihmal etmiş görünüyorsunuz. Bu pek iyi değildir. Bir dostunuzun sürprizi ile karşılaşacaksınız.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Çalışmalarınıza istikamet vermelisiniz. Büyük gayret sarfediyorsunuz ama bunu biraz da plânlı yapmalısınız. His hayatınız kontrol istiyor. Kaderin hazırladığı azizliği soğukkanlılıkla karşılamağa hazırlanınız.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Gönül meselelerine pek önem vermez görünüyorsunuz ama bu mevzuda cereyan edecek hâdiseler sizi bir hayli sarsacak. Mali durumunuzu düzeltmeniz için düşünceli hareket etmelisiniz. Sıhhatiniz normal.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Azimli çalışmalarınız semeresini göstermeye başlamış. Bir hayli yol katetmişsiniz. Bu tempoyu aksatmayınız. Bir toplantıda tanışacağınız kimse ile iyi arkadaş olacaksınız. Ona güveniniz. Sıhhatiniz normal.

IKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Ailevi bir mesele sizi ziyadesiyle üzmektedir. Fakat bir fikre saplanıp kalmak sizi isabetli karar vermekten alıkoymaktadır. Sakin olmaya gayret ediniz. Sıhhatiniz normal. Mali bakımdan pek de iyi değilsiniz.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

İşinizin birden aksamasının sebebini biraz da kendinizde aramalısınız. Hakkınızda daima iyi şeyler düşünen bir arkadaşınızı yanlış anlıyorsunuz. Maddi bakımdan pek yakında daha da iyi duruma geçeceksiniz.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Sizi uzun zamandan beri takip ve kontrol altında tutanlar tatmin olmuş durumdalar. Fakat siz umursamıyorsunuz. Düşünceleriniz tahakkuk edecek. Alacağınız yeni iş teklifi önünüzde parlak ufuklar açıyor.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Çok sevineceğiniz bir haber alacak ve bir seyahate çıkacaksınız. Cereyan edecek hâdiseler ummadığınız şekilde neticelenecek. Çok dikkatli davranınız. Bir mesele üzerinde saplanıp kalmayın. İstikbaliniz parlak.

BÜYÜK YILBAŞI ÇEKİLİŞİNDE

1848

TALİHLİ İKRAMİYE KAZANACAKTIR

Kadıköy'de

16

APARTMAN DAİRESİ

Erenköy'de

32

ARSA

3 katlı inşaata müsait

ve

400.000

LİRALIK

Çeşitli para ikramiyeleri

Bu talihlilerden biri siz olabilirsiniz. Bankamızda açtıracağınız en az 200 liralık bir hesap bu çekilişe 2 kur'a numarası ile katılmanızı sağlar. Ayrıca hesabınıza ilâve edeceğiniz her 100 lira size ayrı bir kazanma şansı temin edecektir.

●

Apartmanlar hazırdır, gezip görebilirsiniz.
Şubelerimizden izahat isteyiniz.

●

SON PARA YATIRMA GÜNÜ

3 ARALIK

YAPI ve KREDİ BANKASI

OSMANLI SARAYLARINDA

Harem Hayatının içyüzü

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

İÇ HAZİNE — *Harem kadınlarına ve padişahlara ait para, kıymetli eşya, kitap, mücevherat vesaire üçüncü avludaki iç hazinede saklanır, burası törenle açılır kapanırdı. Hazine eşyası şimdi burada teşhir edilmektedir.*

24

HAREM'den ayrı saray, yalı ve köşklerde yaşıyan sultan ve kadınefendilerin de Harem'de olduğu gibi teşkilâtları, ve servetlerine göre de az veya çok sayıda maiyetleri vardı.

Tahttan indirilen veya öldürülen padişahların kadınları başkalariyle evlenemezlerdi. Bazı tarihçiler, padişah kadınlarının başkalariyle evlendiklerini söylüyorlarsa da bu asla hakikate, akıl ve mantığa uygun değildir. Gözdelerin, nadiren de ikballerin evlendiği doğrudur. Gerçi Abdülmecit'in boşadığı Bezmârâ kadın başkasiyle evlenmiş ise de Abdülaziz, kocasına yapmadık eziyet bırakmamıştır.

Şehzadelerin taşrada valilik ettikleri zamanlarda, anaları da zaman zaman yanlarına gider, onlarla beraber yaşarlardı. Gözden düşen kadınefendiler ise, oğullarının yanına gönderilir, bir daha — eğer affedilmezlerse — İstanbul'daki Harem'e gelemezlerdi.

Şehzadelerin Harem'de hapsedilmesi kanunu konduktan sonra, kadınefendilerin İstanbul'dan taşraya çıkmamaları ananesi de yerleşmiş oldu. Ancak kadınefendiler, kocalariyle Edirne, Bursa vesaireye gidebilirlerdi. Padişahların hususi müsaadeleriyle bazı kadınefendiler Hacca gitmiştir. Osmanlı Beyliği zamanında, padişahlar kadınlarını nikâhla almışlar, düğünler tertib etmişlerdir. Fakat XV. Yüzyıldan sonra padişahların kadınlariyle nikâh yaptıkları şüphelidir.

Kadınefendiler kıyafetleri, tuvaletleri, mücevherleriyle Harem'de yaşıyan diğer kadınlardan ayrılırlardı. Bunların kendilerine mahsus hususi kıyafetleri vardı. Tuvaletini yuvarlak, saplı, üstleri çok kıymetli taşlarla işlenmiş aynalarla yaparlardı. Sıcak günlerde ellerinde zarif yelpazeler taşırlardı.

Harem'de yaşıyan bütün kadınlar gibi, kadınefendiler de bilhassa saçlarına pek itina ederlerdi. Saçlar uzun ve örgülü olurdu. Bazılarında topuğa kadar inerdi. Saçları örmek, bu örgülerin arasına kıymetli taşlardan yapılmış iğneler ve kurdeleler koymak moda idi.

Başa hotoz giyildiği zaman saçlar toplanır, hotozun içine konurdu. XIX. Yüzyıl padişahlarının kızları başlarına taç giyerlerdi. Hotozlar, kışın inci veya elmaslarla işlenmiş kadifeden, yazın gayet ince ve bol kırmalı kumaştan yapılırdı. Üzerine ya elmaslı bir gül, veya gayet güzel işlenmiş mendille beraber altın bir iğne takılıyordu. Çoğu zaman ön tarafına da kıymetli taşlardan yapılmış çiçek veya sorguç konurdu. Haseki sultanların taktıkları sorguçlar hem kıymetli hem de güzeldi.

Hotozlar başa dikine değil yan oturtulurdu. Harem'de kadınlar yüzlerine tuvalet yapar, gözlerine sürme çekerdi. Vücuduna nefis kokular sürerdi. Kokuların bazıları o kadar ağırdı ki, tesiri uzaklardan bile hissedilirdi.

Boyunlarına inci, elmas ve altından yapılmış, gerdanlıklar ve kordonlar takarlardı.

Kulaklarda kıymetli taşlardan yapılmış küpeler bulunurdu.

Sırta giyilen entariler mevsime göre değişirdi. Çoğu zaman bu entariler ince ipekliden yapılır, vücudun güzelliği, yapısı görünürdü. Yakaların açık olmasına, erkeği tahrik edecek şekilde yapılmasına dikkat edilirdi. Entarinin yakası elmas düğmelerle iliklenirdi.

Entarinin üzerine dört parmak genişliğinde bir kemer bağlanırdı; kemerin üzeri elmas ve diğer kıymetli taşlarla işlenirdi. Kemerler, önden elmaslı bir toka ile bağlanırdı.

DÜĞÜN TÖRENİ — *XVII. Yüzyılın başlarında yapılan bir düğün törenine ait minyatür. Yukarıdaki resimde gelin ve güveyinin kıyafetleri, taktıkları mücevherler bariz olarak görüldüğü gibi sazendelerin sazları ve çengiler de iyice farkedilmektedir. (Topkapı Müzesi I. Ahmet albümünden).*

KIRMIZI ŞALVAR MODASI

Bugün kadın parmaklarına oje sürülüyor, o zaman da kına yakılırdı. Bacaklara kilot yerine çok geniş bir şalvar giyilirdi. Harem'de kırmızı şalvar giymek âdeta bir moda idi.

Ayaklarına kumaşlardan veya renkli derilerden yapılmış terlik, sokağa çıktıkları zaman sarı yemeni giyerlerdi. Bunların üzeri de değerli taşlarla süslenirdi.

Kadınlar, dışarı çıktıkları vakit yazın kaftan, kışın da kürk giyerlerdi. Kaftanlar, atlas, diba gibi kıymetli kumaşlardan yapılırdı. Kürkler, ağır dibadan içleri kakum ve samur kaplı idi.

Elbiselerde bulunan bütün kopçalar ve düğmeler kıymetli taşlardan yapılırdı. Kışın omuz ve başa Acem ve Hind şalları örtülürdü. Sokağa çıktıkları zaman yüzlerine peçe takarlardı.

Baştan ayağa kadar inci, zümrüt, yakut, elmas, altın ve gümüş ziynetinin içine bürünen kadın elinde yelpazesi, başında hotozu ile Harem'de Has Bahçede yürümeğe başladı mı, bütün gözler ona çevrilir, gıpta ve haset ile seyredilirlerdi. Onlar da, içleri, dışları, sanki bir padişah hazinesi imiş gibi etrafa çalım satarak yürürler, efendilerini baştan çıkarmak için türlü işveler ve nazlar yaparlardı.

Osmanlı Harem'inde, her sultan, her şehzade ve her kadın hakikaten bir Harem hazinesi idi. Bu hazinenin muhafazasına Hazinedar kadınlar çok dikkat ederler, birer birer kadınlarda ve sultanlarda olan mücevheratın defterlerini tutarlardı. Çünkü kadınlar ölünce, Eski Saraya gönderilince bunların hepsi geri alınırdı. Gayet az bir şey kendisine bırakılırdı.

Padişahların, sayıları on ikiyi geçmemek üzere kadın ve ikballeri oluyordu. İkballerin sayısı dört ile sekiz arasında değişirdi. Meselâ II. Abdülhamit'in sekiz ikbale mukabil dört kadınefendisi vardı. Umumiyet itibariyle ikballer altı tane olurdu.

İkballere «Hanımefendi» denirdi. Cariyelerin güzelleri ikbal sıfatını alırlardı. Bunlar padişahın mahremiyetine girerlerdi. Kadınefendiler gibi payelerine göre baş ikbal, ikinci ikbal, üçüncü ikbal ilh... diye çağırılırlardı.

İkballer de, kadınefendiler gibi terfi ederek, kadınefendi payesine kadar yükselebilirlerdi. Bunda eskilik ve çocuk doğurma önemli rol oynardı. Fakat maaş, yiyecek ve giyecek bakımından kadınefendilere eşit değildirler.

Sultanlara, kadınefendilere, ikballere ve şehzadelere yiyecek, giyecek ve yakacak verilirdi. II. Bayezit, kadınlarına her yıl 15000 akçe, dokuz parça Avrupa kumaşı, iki samur kürk, kızlarına ise 15000 akçe; dörder donluk Avrupa kumaşı, iki samur kürk inâm ederdi.

Kadınlara, sultanlara ve şehzadelere günde 15 sahan yemek veriliyordu. Bunların çoğu et ve tavuk etinden yapılan yemeklerdi. Bundan başka her gün bir tabak kaymak, bir maşraba tereyağı, hoşaf, yoğurt, bir okka meyva, iki çift has ekmek verilirdi. Bu, daire sahiplerinin şahıslarına verilen yemekti. Maiyetinde çalışanlar için de bir tabla üzerinde on beş sahan yemek verilirdi. Aydan aya on okka kahve, on okka toz şeker, on okka ispermeçet mumu veriliyordu. Bundan başka sabun, odun ve kömür de ayrı ayrı her daireye tahsis edilirdi.

Padişahlar bayramlarda 'Harem'de yaşayanlara para, mücevherat ve elbise ihsan etmek zorunda idiler. Yaz günleri sultanlara, şehzadelere kadın ve ikballere birer denk de kar verilirdi.

İnâmlar, ihsanlar hiçbir zaman eşit değildi. İnâmın en büyüğü valde sultana yapılırdı. Ondan sonra baş haseki gelirdi. Zaman zaman verilen mikdarın eşit olmadığı, meselâ üçüncü veya dördüncü kadınınkinin baş kadından fazla olduğu da görülürdü.

Tarihlerimizde gözde, has odalık veya ikbal diye adları geçen bu kadınlar padişahlarla arkadaşlık ederlerdi.

II. Abdülhamit'e kadar, ikballerin nerede yattığı belli değildir. II. Abdülhamit, dindar olduğu kadar, kadınlara da düşkün bir adamdı. Gözdelerini kadınlarından ayırtetmek için iki katlı «Gözdeler Dairesi» ni yaptırdı. Burada her gözdenin ayrı bir odası vardı. Gözdeleri üst katta otururlardı.

Alt kata ise her tarafı aynalarla kaplı «Aynalı Sofa» yı yaptırtmıştı. Bu odadan aynalı bir kapıdan girilen merdivenle Gözdeler Dairesine çıkılırdı. Bu oda, aynaları, geniş pencereleriyle sarayın en güzel odalarından biridir. II. Abdülhamit bu odada oturur, mütalâa eder, ikballeriyle konuşur ve eğlenirdi.

(Devamı gelecek sayıda)

Belki Sonbaharda...

YAZAN: HORST PLASCHKE — ÇEVİREN: ESİN BİLBAŞAR

SANA bu satırları yazmam belki delilik, ama göndereceğim şüpheli zaten. Aptallık benim yaptığım. Olsun varsın... Senin on beş yıldan beri mektup göndermen de aptallıktan başka bir şey değildi ki. Evet mektuplarını aldım. Hiçbiri ne postada gecikti, ne de kayboldu. Posta kutumdan son mavi zarfı aldığımdan bu yana dört gün geçti. Bu, şimdiye kadar hiç görmediğim bir yazı idi. Ama hoşuma gitti. Dik «H» harfi insana güven veriyor. Önce bana yabancı gelen «Bahrend» adının birden senin evlendiğin adamın ismi olacağını düşündüm.

Bahçe yoluna sapınca zarfı yırttım, mektubu okudum. Okudukça seninle benim aramda şimdiye kadar alışık olduğumuz düşünce birliğinin birden yıkıldığını hissettim. Oysa ben seni her zaman sevmiştim. Mektupta kocanın üç yıldan beri bedbaht olduğu yazılıydı, adam buna dayanamamıştı. Yalnız kalmıştın. Eski mektuplarımın içinde adresimi arayıp bulmuştun. Doğduğun şehirde biribirimizle bir kere daha görüşmemiz mümkün olup olmadığını soruyordun.

Eve koştum, bavullarımı hazırladım. Sisli bir ilkbahar günüydü. Posta treni soluyuşları ile vâdiyi inleterek istasyona ancak iki saat rötarla gelebildi. Talihime, treni bekleyen bir taksi varmış. Vâdi boyunca şehire inerken kasaba bana hiç değişmemiş göründü. Pazar meydanındaki kahvenin önünde indim. Her zaman gizlice buluştuğumuz kahveye yaklaşırken saçlarımı bir kere daha taradım. Ama köşeyi dönünce şaşırdım. Kepenkleri inikti. Üzerindeki levhadan burânın şimdi bir manifatura mağazası olduğunu anladım. Henüz sokaklardan el ayak çekilmemişti. Önümden iki kız geçti. Biri geçerken kulaklarımda çınlayan bir kahkaha attı.

Peki, seni nasıl bulacaktım?...

Mahkemenin önünden geçerken Meler kütüphanesinin vitrinleri gözüme ilişti. Oraya doğru yürüdüm. Seninle ilk defa burada görüşmüştük. Uzun zaman biribirimizden habersiz yanyana durmuş, kitaplara dalmıştık. Neden sonra biribirimizin farkına varmış, karşımızdaki vitrin camlarından yüzlerimizi seyretmiştik. En sonunda ben:

— Günaydın, demiştim.

— Ne münasebet? diye cevap vermiştin... Tanışmıyoruz ki...

Bütün cesaretimi toplamağa çalışıyordum ama, senin alaycı bakışların altında bu ne kadar zordu...

— Maalesef, beni size takdim edecek kimse yok burada... dedikten sonra güçlükle adımı söyliyebildim.

Damların üzerinden görünen kilisenin sivri çan kulesi, gene eskisi gibi mavi göğü deliyor. Daha yukarıda da dağlar gözün alabildiğine sıralanıyordu.

— Şu dağlara çıkmak istiyorum, demiştim sana.

Anlayamadan sormuştun:

— Peki ama neden?

— Çünkü hayatımda hiç dağa çıkmadım da ondan...

Sen buna hayret ettin. O gün sırtında yün örgü bir ceket ile uzun bir etek vardı. Saçlarını yukarıya kaldırmıştın.

İşte gene pazar meydanındayım. Hâtıralarımda burasını daha büyük sanırdım. Evler köhnemiş ve küçülmüş sanki. Ne Güller Caddesine nereden gidileceğini biliyordum, ne de ne yapacağımı. Kırdan gelen büyük bir otobüs köşeyi döndü. Seninle beraber ne zaman böyle bir otobüse binmiştik? Galiba tatile geldiğimin haftasıydı. Nereye gitmiştik? Bak yerin adını bile unutmuşum. Yalnız orada eski bir lokantada yemek yediğimizi hatırlıyorum. Duvarlarında şövalye zırhları ve armaları asılıydı. Orada sana ilk defa istikbalimizden söz açmıştım. Mimar olmak istediğimi söylemiş, bir zarfın üzerine de kendimiz için yapacağım evin plânını çizmiştim. Gözlerin ışıldıyordu. Ama zaman beni utandırdı. Küçük bir yapı ustasından başka bir şey olamadım. İşte o yüzden mektuplarını cevapsız bıraktım.

Küçük kasabada dolaşmağa başladım, seni aradım. Bir zamanlar oturduğunuz evin penceresi altında saatlerce dikildim. Şimdi o evde başkaları yaşıyordu. Beraber dolaştığımız her yerde seni aradım. Hava kararmaya başladığı sırada, sana raslasam da artık seni bulamıyacağımı anladım. Ne seni, ne de kendimi... Hele bir zamanların iki genç sevgilisini hiçbir zaman...

Evlerin ışıkları yanmaya başlamıştı. Sokak fenerlerini ateşleyen fenerciye rasladım. Eskiden olduğu gibi omuzunda, ucunda mavi bir alev bulunan uzun bir sırık taşıyordu. Bizim zamanımızda geniş omuzlu, yaşlı bir adamdı. Bu da yaşlı idi. İstasyona döndüm. Trene bir saat vardı. Bekleme salonunun penceresinden bakınca seni gördüm. Son defa oturduğumuz aynı köşeye, aynı iskemleye oturmuştun. Seni ancak burada bulabileceğimi sanarak, saatlerden beri beklemiştim. Pek az değişmiştin. Yüzün her zamanki yüzündü. Korktum âdeta. Hiçbir zaman değişmiyen kırlara benziyordu, sabah, öğle, akşam, güneşli havada, yağmurda, karda hep aynı kalan bir kır... Bu benzetmeyi yaptığım için beni affet. Güneş doğarken tanıdığım bu kırları, öğlen güneşi altında tekrar görüyorum. Bir zamanlar genç bir kızla tanışmıştım, olgun bir kadınla değil. Başını çevirip baktın... Hemen iki adım kenara çekildim. Neye böyle yaptığımı ben de bilmiyorum. Belki biraz kendimi toplamağa çalışıyordum. Belki de birdenbire karşına çıkmaktan korkuyordum. Keşke tereddüt etmeseydim. Karşımdaki aynaya gözüm ilişti. Ağır ağır şapkamı çıkardım. Saçlarım seyrelmişti. Gözlerimde eskisi gibi yanan ışıklar vardı, ama bu defa gözlük camları ardından bakıyordum.

Dudaklarım incelmişti. Alnımda derin çizgiler vardı. Karşına çıkmağa hazırlanan adam, kırklık biri olmuştu. Oysa sen, birlikte sevişti̇ğin delikanlıyı bekliyordun. Benimle karşılaşınca birden nasıl şaşıracağını görür gibi oldum. Gözlerindeki hayal kırıklığını gizlemeye çalışacaktın. Neşeli görünmek isteyecektin, konuşmamızı güçlükle yürütmeğe uğraşacaktın.

Şapkamı giyerek oradan kaçtım. Anlıyor musun beni? Geri dönmüştüm, ama arkamdaki kapıyı da dikkatle kapamıştım. Hayatın kapısı ne kadar da kolay, gürültüsüz kilitleniveriyordu. Zamanı tersine döndürmek imkânı olmuyor. Buna kimsenin gücü yetmiyor.

Bu mektubu yazdıktan sonra, belki düşüncelerim değişir diye üç gün postaya vermedim. Ama şimdi iyice anladım. Biribirimize yabancı iki insan olmuştuk. Bunu bildikten sonra bize yapacak tek şey kalıyor.. işe yeniden başlamak. Mademki yeniden başlamak için zamanımız olduğunu kabul ediyoruz, o halde geç kalmış sayılmayız. Zor bir başlangıç... Şu günlerde biribirimizi görmek istememeliyiz. Bana sık sık yaz. Ben de seni mektupsuz bırakmıyacağım. Bana bu günkü duygularını, düşüncelerini anlat. Acılarını, sevinçlerini, hayal kırıklıklarını hiçbir şeyi gizlemeden yaz bana... Ondan sonra belki bir gün...

Evet yaz geldi, geçiyor... Belki sonbaharda biribirimizi buluruz.

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Beyihe +

Güzel anlamına gelen Arapça bir sıfattır. Kadın isimleri arasındadır.

Müfit, Müfide +

Faydalı ve yararlı anlamına gelen bu kadın ve erkek ismi Arapça bir sıfattır. Adaşlar arasında, 1917 de vefat eden «Fecri âti» cilerden, tiyatroya ait eserleri ve tercümeleriyle tanınmış yazarlarımızdan Müfit Ratip ve tanınmış tıp profesörlerinden Müfide Küley de bulunmaktadır.

Sîmin +

Kadın isimlerimizdendir. Farsçada «Gümüş» anlamına gelen «Sim» den alınmıştır. Gümüş gibi demektir. Nedim kelimeyi şu mısraında kullanmıştır :

«Ben mi sâki olayım bezme dururken sevdiğim
Böyle simin saklar, billûr bâzûlarla sen...»

Yâver +

Erkek isimleri arasında Farsça bir kelimedir. Yardımcı, imdatçı mânasına gelmektedir. Adaşlar arasında bulunan Yaver Paşa Dördüncü Ordu Müşirliği ve Erzurum Valiliği yapmış, 1876 tarihinde vefat etmiştir.

Şivekâr +

Farsça şiveli, pek tatlı dilli demektir. Bu kadın isminin adaşları arasında Sultan İbrahim'in dördüncü kadını Şivekâr da bulunmaktadır. Kelime, Tevfik Fikret'in şu mısraında da yer almıştır :

«Mısrın o şivekârına benzer tıynetin,
Öldürmedikçe vasfını etmezdi râyegân.»

Macit, Macide +

Arapçada büyüklük sahibi, şanlı mânasına gelen bu kelime kadın ve erkeklerimizde isim olarak kullanılmaktadır.

Elvi, Elviye +

Kadın ve erkek isimleri arasındadır. Arapça bir sıfat olup yüce, yüksek mânasına gelir. Adaşlar arasında tanınmış yazarlarımızdan Ali Ulvi de bulunmaktadır.

Zühre +

Kadın ismi olarak kullandığımız bu kelime dünyamızın komşularından olan bir yıldızın da adıdır. Bu yıldıza garp dillerinde Venüs, Öztürkçede Çulpan denir. Meşhur halk romanlarından «Tahirle Zühre» de bu isim geçmektedir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

Hayat Doktoru

Her Çarpıntı Kalb Hastalığı Değildir!

Âcil müdahaleyi icabettiren bazı mühim kalb hastalıklarından bahseden 105. sayımızdaki yazı okuyucularımız arasında ilgi uyandırmıştır. Aldığımız mektuplardan bazılarının vehme kapılıp, herhangi bir çarpıntıyı kalb hastalığı sandıklarını öğrendik. Aşağıdaki yazı bu maksatla yazılmıştır...

Dr. RECEP DOKSAT

BANA bir vaka anlattılar. Pek yaşlı olmıyan bir zat, bir gün âniden fenalaşıyor... Göğsünde sancılar, kalb nahiyesinde ağrılar... Etrafındakiler hemen oturtarak, biraz su veriyorlar. Kusuyor. Sancılar devam etmektedir. İçlerinden biraz aklı eren birisi, bunun bir kalb krizi olduğunu kestirip, hemen yakındaki bir doktora gitmeyi teklif ediyor. Hastayı kaldırıyor ve yürütüyorlar... Doktorun apartmanına geliyorlar. Aksilik! Asansör bozuktur ve doktor dördüncü kattadır. Biri daha önden çıkıyor, diğerleri de hastayı ağır ağır, merdivenlerden çıkarıyorlar. Önden giden, doktora daha vaziyeti anlatırken, hasta ve beraberindekiler kapıya geliyorlar ve hasta oracıkta yığılıp kalıyor. Nasıl yığılıp kalmasın! Hasta yürütülmüş, hattâ merdiven çıkarılmıştır. Hastanın bu adeli çalışmasının tevlit ettiği oksijen ihtiyacını, az önce rahatsızlık geçirmiş olan kalb, çok çalışmak suretile temin etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu suretle çalışma temposunu arttıran kalbin de daha fazla oksijene ihtiyacı vardır. Fakat bunu temin eden koronerlerden bir veya birkaçı tıkalıdır... Artık çok geçtir. Yapılacak hiçbir şey kalmamıştır.

Bu bir enfarktüs vakasıydı. Hastanın etrafındakiler eğer kalb krizlerine dair bir nebze bilgi sahibi olsalardı, ne yapmak icabettiğini bilir ve ona göre hareket ederlerdi. Eğer hastayı yürütüp, üstelik merdiven çıkartacakları yerde, doktoru hastanın başına çağırsalardı, hasta ihtimal ki kaybedilmiyecekti.

Netekim öyle enfarktüs vakaları vardır ki, hastaya meselâ yazıhanesinde kriz gelmiştir de, hemen oracıkta yatırılarak kımıldatmaksızın tedavi edilmiş, haftalarca yazıhanesinde bakılmıştır ve bu sayede hayata kavuşmuştur.

Bir de madalyonun diğer yüzü var. Birçok sıhhatli kimseler böyle yazıların da şiddetini arttırdığı vehimlerle, kalblerini dinler, acaba kalb hastası mıyım diye doktor doktor dolaşırlar. Hekimlerin «Kalb Nevrozu» dediği bu hal sadece ruhi ve asabidir. Böyle kalb nevrozları evvelâ dahiliyecileri, kalb mütehassıslarını dolaştıktan sonra nihayet asabiye mütehassısının tedavisi ile vehimlerinden kurtulabilirler.

Meselâ çarpıntı buna tipik bir misaldir. Çarpıntıya «palpitasyon» denir. Kalbin fazla çarpıp, fazla çalışmasına da «taşikardi» adı verilir. Taşikardide, yani kalbin gerçekten fazla çarptığı hallerde nabız hızlanır. Bunun da çok defa ruhi, asabi sebeplerden ileri geldiği muhakkaktır. Ancak bunlardan pek azı ciddî bir rahatsızlığa delâlet eder. Halbuki palpitasyon yani çarpıntı, tamamen sübjektif = enfüsî bir histir. Hasta kalbini fazla çarpıyor sanır ki nabzı sayılsa tamamen normal olduğu anlaşılır.

Âcil müdahaleyi icap ettiren kalb krizlerine karşı bilgi ile mücehhez olmak ne kadar lüzumlu ise, yersiz endişe ve vehimlerle kendini kalb hastası zannetmek de o kadar lüzumsuzdur. Eğer doktorunuz size «Kalbinizde birşey yok!» derse ona itimad ediniz ve «ille bende birşey var» diye, derdi teşhis edilmemiş mağdur hasta rolünde, doktor doktor dolaşmayınız.

PUL ve TARİH

CUMHURİYETİN 35. YILINDA PUL EMİSYONUNA BAKIŞ

Cumhuriyetimizin 35. yılında; koleksiyonlarımızı süsliyen ve herbiri ayrı tarihî günleri yaşatan serilerimize bakacak olursak; açılış törenleri, milletlerarası kongreler, sportif hareketler, turistik şehirler, fuarlar ve sanayi sergileri, Türk meşhurları ve komutanları, yıldönümleri olmak üzere maddi ve mânevi

kıymetleri hayli yüksek bir eserle karşılaşırız.

Bunlar :

91 seri Hâtıra
5 seri Uçak
4 seri Nüfus sayımı
24 seri Normal
10 seri İzmir Fuarı
6 seri Cumhuriyet yıldönümü
4 seri Takse'dir.

Ayrıca Donanma Cemiyeti, Tayyare Cemiyeti, Hilâliahmer, Kızılay, Himayeietfal, Çocuk Esirgeme, Müdafaa serileri gibi hatırı sayılır bir yekûn tutan şefkat pulları ve sekiz hususi blok ile üç şefkat hâtıra bloku, serisiz hâtıra damgaları, ilk gün zarfları da vardır. Bunlara resmî serileri de ilâve etmek doğru olur ki hepsi, son çıkan listelere ve kataloglara göre 16 ile 18 bin lira arasında bir kıymet ifade etmektedir.

BİLMECE

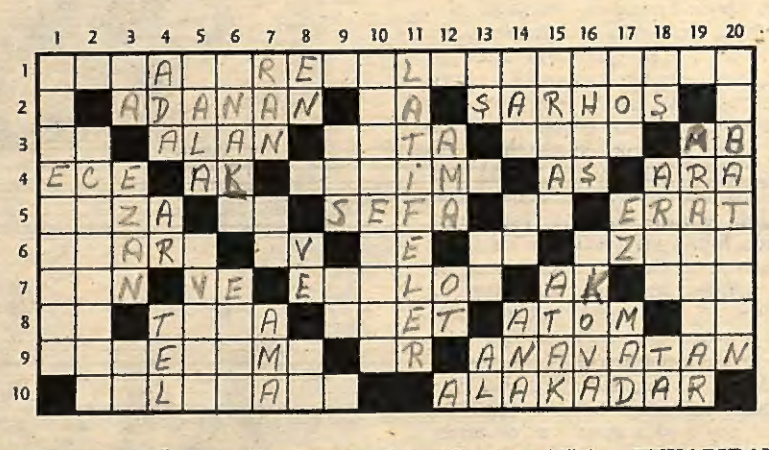

SOLDAN SAĞA : 1: Yenişemiyen bir çift adam (dört kelime). 2: Vadedilen — Bir kelimenin kısaltılmışı — — Bazı erkekler evlerine böyle döner. 3: Bir kelimenin kısaltılmışı — Meydan — Çok kullanılan bir yağın adı — Vasıl ol — Arapçada su. 4: Kıraliçe — Koyu kırmızı — Bir kadın ismi — Yemek — Fâsıla. 5: Erkek isimlerinden — Ahzet — Cefanın aksi — Kâfi değil — Askerler. 6: Yazı parçası — Şikâr — Alfabede bir harf — Bir şeyin nihayetindeki sivri köşe — Başı boş, hür. 7: Yönlerden biri — Virgül kıymetinde bir kelimecik — Halk — Beyaz — Sanayide dirsek anlamında kullandığımız bir kelime. 8: Tersi dahi'nin kısaltılmışı — Terzi malzemesi — Sonsuzluk — 20. Yüzyılın korkunç keşfi — Dahi anlamına gelen bir kelime. 9: Dövme — Hicap — Özyurt. 10: Boş meşgale veya söz — İlgili.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: İnsanlar âlemi. 2: Yağı tababette kullanılan bir meyva. 3: Mısır tanrısı. 6: Namaza davet — Farsçada ayak. 4: Denizde kara parçası — Namus — Maden ip. 5: Yüksek — İlk olarak. 6: Çok mükemmel — Tersi at veya arslan saçı. 7: Tersi bir meyva — Nota — Kör. 8: Genişlik — Tersi hane — Daha çok anlamına yardımcı bir kelime. 9: Tersi bir emir — Bir kelimenin kısaltılmışı. 10: Habeşistan'ın başşehri. 11: Şakalar. 12: Fakat — Hayvani gıdalardan. 13: Bir soru — Ümidet — Ahzet. 14: Beraber — Küşadet — Valide. 15: Bahar meyvalarından — Kavgacı. 16: Kuklada bir tip — Adapazarı ovasının adı. 17: Bir emir — Çiğne — Tersi evin kapağı olan en üst kısmı. 18: Fiil — Alaturka musikide bir makam — Uzak işareti. 19: Bölme. 20: İddiasını delil ile sağlıyan (iki kelime).

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ:

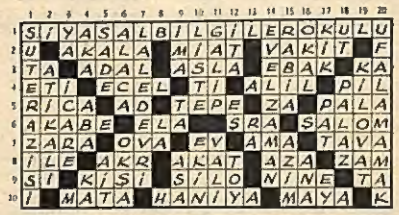

K A R İ K A T Ü R

— Dua et ki yalnız saatin akrebi düştü...

— Tam çocukluğunu hatırlıyacak zamanı buldun.

YAZISIZ

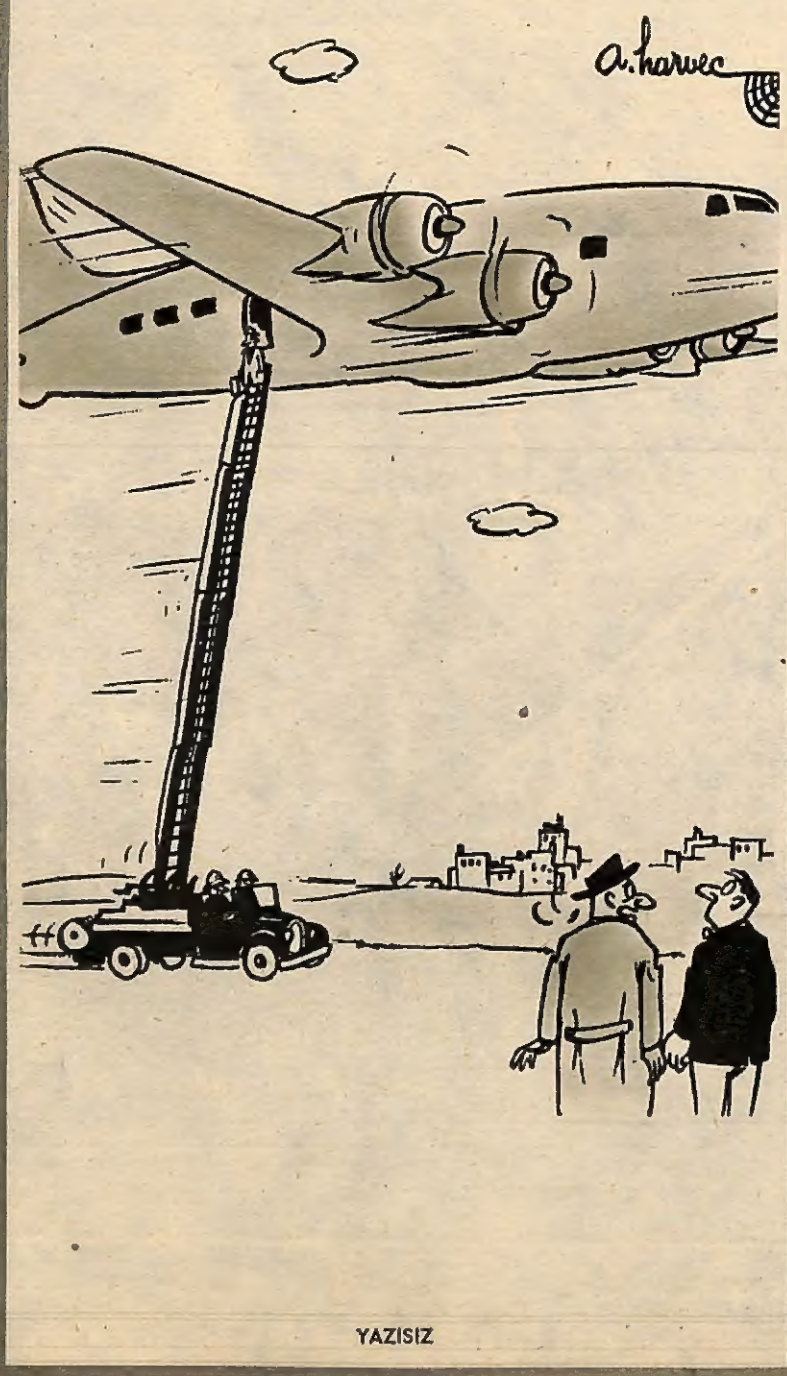

YAZISIZ

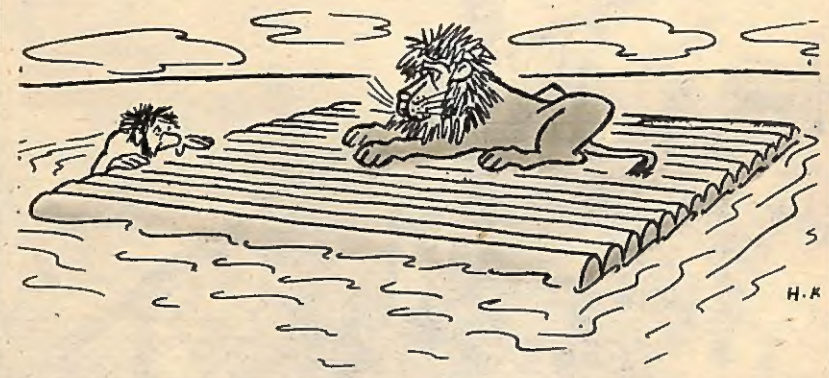

YAZISIZ

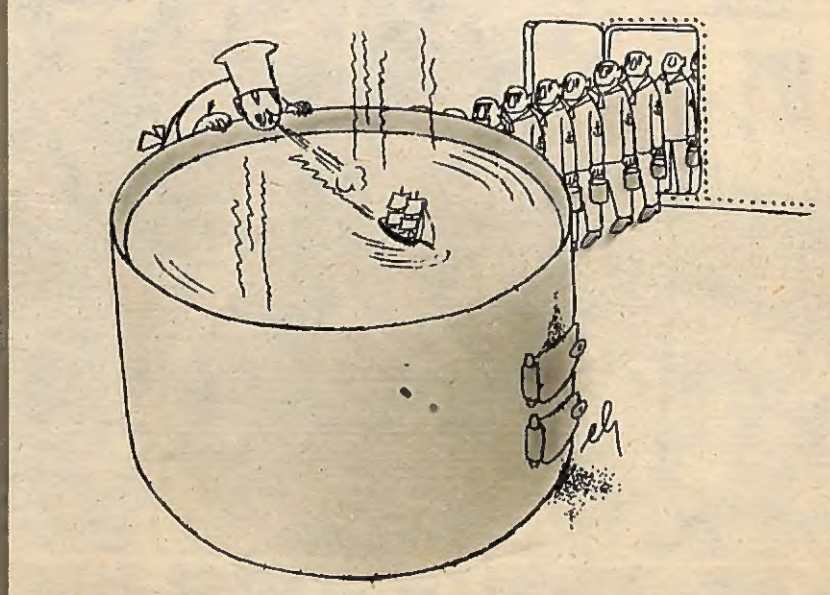

YAZISIZ

Bu sahifede çıkan karikatürlerin telif hakları HAYAT mecmuası tarafından satın alınmıştır.

LODOS — Dolu dolu eser. Âdeta birşeyler söyleyecek, birşeyler anlatacak gibi bir hali vardır. Ayağı karada olanlar için şiir, musiki dolu bir rüzgârdır. İstanbul'un Marmara kıyılarında oturanlar; Adalar'dan, Kadıköy, Haydarpaşa ve Üsküdar'dan her gün şehre inmek mecburiyetinde olanlar için ne ifade ettiğini ise bir Kadıköy vapurundan çekilmiş olan bu fotoğraf gayet güzel anlatıyor. Lodosta yapılan bu yolculuklar zaman zaman hayli maceralı olan şehiriçi seyahatleridir. Koca gemi oyuncak bir tekne gibi sularda çalkanır, durur. Dalgalar günlerce Marmara kıyılarına baş vurur. Evet dolu dolu eser lodos. Âdeta birşeyler söyleyecek, birşeyler anlatacak gibi bir hali vardır. Şiir, musiki dolu bir rüzgârdır amma ayağı karada olanlar için. (FOTOĞRAF : SAMİ GÜNER)